Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov.

Issued daily except Sundays and Holidays.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Uredniški in upravniški prostori 2657 S. Lawndale Ave.

Office of Publication 2657 South Lawndale Ave. Telephone, Rockwell 4904

ETO—YEAR XXIV. Cena lista je $6.00 Entered as second-class matter January 25, 1918, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879. Chicago, Ill., petek, 18. decembra (Dec. 18), 1931. Subscription $6.00 Yearly ŠTEV.—NUMBER 295

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

OMEVI NA NA-AD HOOVERJA V KONGRESU

gresnik McFadden še vedno traja, da je predsednik ob-vil svoj načrt moratorija na ritisk mednarodnih bankir-v. Državni tajnik Stimson ojasnil svetovne dogodke, ki vplivali na odgoditev pla-vanja vojnih dolgov

Washington, D. C., 17. dec.— odnji zbornici se je včeraj ljevala debata o Hooverje-načrtu moratorija in vpra-a vojnih dolgov. Vihar, ki e izzval kongresnik McFad-z obdolžitvijo, da je Hoover al orodje nemških medna-ih bankirjev, se še ni pole-

cFaddenovi kolegi v repub-iški stranki so obsojali ob-tve in kongresnik Carroll ly je izjavil, da še nikdar ni l kaj takega, ki bi se dalo erjati McFaddenovemu go-. Dal je razumeti, da člani blikanske stranke obsojajo taktiko.

cFadden je včeraj podal iz-, v kateri je ponovno pou-, da so mednarodni bankir-ozadju moratorija in da vi-ameriški uradniki, ki na-jo, da služijo svoji deželi, resnici bolj zainteresirani agostanje Nemčije in sol-nost Angleške banke.

žavni tajnik Stimson se je aj oglasil v spodnji zborni-a pojasni dogodke, ki so do do razglasitve moratorija. iteju, v čigar področje spa-adeva moratorija, je izročil jo telegrama, katerega je sednik Hindenburg poslal erju 20. junija.

natni komitej za zunanje ve jo včeraj odgodil akcijo, oč se svetovnega razsodi-in otvoril razpravo o mo-iju. Debatiral je tudi o sonovi resoluciji, ki zahte-a državni department pred-so korespondenco, ki se na-na konflikt v Mandžuriji.

nator Kenneth McKellar je ožil amendment proti na-jim moratorijem in legi-i za redukcijo ali črtanje h dolgov, ki so jih evrop-države napravile v Združe-državah.

zilija bo uničila 12,000,000 vreč kave

o de Janeiro, Brazilija. — ritete za stabilizi ranje ka-ndustrije so te dni sklenile, ničijo nadaljnjih 12 milijo-vreč kave. Zvišana je bila izvozna carina za pet šilin-a vrečo. Brazilija ima v za-38 milijonov vreč kave, ali at več kot pa znaša letni iz-

Ameriki, Evropi in Avstra-okrog 50 milijonov brezpo-delavcev, z družinami vred ilijonov oseb v akutnem po-kanju. Vendar pa kapitali-ne vidi druge poti za "sta-anje" industrije in trgovi-t da uničuje posebno polj-delke, dasi je stotine mili-ljudi lačnih.

arna volilna kampanja v Siriji

rut, Sirija. — Volilna kam-a v Siriji, v kateri vprašan-narhije igra veliko vlogo, azvija v znamenju srditih . Konflikt in spopadi med isti in republikanci so na em redu, dasi je francoski sar prevzel osebno kontrolo deželo v tej volilni kampan-

neki športni tekmi v Da-u je prišlo do spopada med aši političnih skupin. Priti rala policija, da je razgna-rednike.

itatorji in propagatorji pri-o v Sirijo iz Transjordanije odijo kampanjo, da se biv-kralja Alija spet posadi na ol.

Greenova izjava o ekonomski situaciji

Priznal je, da organizirano delavstvo ni dovolj močno in vsled tega ne more vplivati na ublažitev depresije

Washington, D. C. — (FP) — William Green, predsednik Ameriške delavske federacije, je v svojem govoru v radio pokazal na splošno mizerijo delavstva, ki je posledica ekonomske depresije, in izjavil, da edino delodajalci lahko najdejo remeduro za odpravo zla.

"Situacija zahteva skupno in enotno akcijo," je dejal. "Vsi delodajalci morajo podvzeti kolektivno akcijo za redukcijo delovnika, da tako ustvarijo pogoje za večje upo slitve delavcev."

"Odgovornost pri apliciranju remedur v obstoječi situaciji morajo nositi lastniki in upravitelji industrij in tisti, ki kontrolirajo ekonomske in finančne institucije v tej deželi. Ti so vedno usmerjali gospodarsko politiko in sedaj morajo oni najti zdravila, ki so potrebna v boju proti potežkočam, da se tako v deželo povrne prosperiteta."

Greenova izjava ni bila argument, da bi delavci, ki so postali žrtve anarhističnega gospodarstva, prevzeli kontrolo nad industrijami. On je že večkrat poudaril svojo opozicijo proti javnemu lastništvu. Hotel je le sugestirati, da organizirano delavstvo ni dovolj močno, da bi izvajalo kakšen večji vpliv na razvoj situacije, obenem pa je pokaral delodajalce, ker so ignorirali apele delavstva in niso storili ničesar za stabiliziranje zaposlenosti. Bila je to bolj prošnja kot grožnja, da bo ljudstvo prevzelo kontrolo nad industrijami, ako ne bodo industrijski in finančni voditelji storili ničesar za omilj enje desperatnega položaja.

FARMAR PREJEL $4.96 ZA VAGON REPE

Železnice, država in prekupčevalci so pobasali $331.31

Barrie, Ont., Kanada. — $4.69 je vsota, katero je farmar T. G. Scythes iz okraja Stroud prejel za vagon repe, katero je poslal nekemu prekupčevalcu v New York. Ta vsota ni pokrila niti stroškov v zvezi s transportacijo repe s farme do železnice.

V New Yorku je bila repa prodana za $336, katera vsota razen $4.69 je šla za pokritje transportacije, carine in komišna. Farmar bi bil veliko na boljem, ako bi bil pustil repo segniti na njivi, ker je imel poleg dela tudi stroške s prevozom repe na postajo. Vsekakor pa ta slučaj pokazuje, da bi farmar prej iztisnil kri iz repe kot pa dobil svoj trud poplačan.

VELIKA BEDA V NEW YORKU

Nad dvesto tisoč družin brez sredstev

New York. — (FP) — Kljub temu, da so tukaj v teku razne kampanje za zbiranje sredstev za bedne družine in samce, bodo vse pomožne akcije oskrbovale—kolikor že—manj kot polovico bednih družin tekom zime. Vseh družin, ki so v totalnem pomanjkanju ali pa bodo predno bo zima končana, cenijo na 231,000 po izjavi komisarja za javno blaginjo Taylorja, ki je zaprosil mesto za $20,000,000 za oskrbovanje brezposelnih.

Miloščinske organizacije in druge pomožne akcije bodo oskrbovale le 125,000 družin. Nad sto tisoč jih bo pa prepuščenih samim sebi, ako ne pride pomoč od drugje — od federalne vlade, ker drugih virov ni. Kljub temu pa je urednik meščanskega dnevnika Herald-Tribune trdil v svojem govoru na radio, da ne bo v New Yorku to zimo nikdo trpel pomanjkanja.

Potres na ameriškem jugu

New Orleans, La. — Močan potres je v sredo občutilo pet držav na jugu in jugozapadu.

POVELJNIK KITAJSKE ARMADE RESIGNIRAL

Japonska pojačila svojo oblast v Mandžuriji. — Nove bitke med kitajskimi in japonskimi četami

Tokio, 17. dec. — Novi japonski kabinet je odločil, da pošlje nadaljnje čete vojaštva v Mandžurijo, ko je odobril priporočila vojnega urada, kateri je poudarjal, da je okrepitev vojaške sile v Mandžuriji potrebna.

Peiping, Kitajska, 17. dec. — Maršal Hsueh-liang, ki je bil odstavljen kot governer Mandžurije, ko so Japonci zasedli tri mandžurske province v septembru, je včeraj odstopil kot vrhovni poveljnik kitajske armade v Mandžuriji. Njegovo mesto je prevzel Čang Tso-hsiang, bivši governer province Kirin.

Konferenca mandžurskih voditeljev je sklenila, da reorganizira svoje sile, ker je Hsueh-liang podal ostavko tudi kot pomožni vrhovni poveljnik narodne kitajske armade in mornarice. Na apel nankinške vlade je Hsueliang sprejel pozicijo vojnega komisarja za severno Kitajsko.

Hsueh-liang je bil glavna osebnost, okrog katere se je sukal spor med Kitajsko in Japonsko. Ko so japonske čete zasedle Mukden 18. septembra, je premestil glavni stan svoje vlade iz Mukdena v Činčov, severno od velikega zida. Japonci so se veliko trudili, da izginejo zadnji znaki Hsueh-liangove oblasti v Mandžuriji.

Mukden, Mandžurija, 17. dec. — Japonske čete so se včeraj spoprijele s Kitajci severno od mesta Tiehlinga. V bitki, ki je trajala več ur, so bili Kitajci poraženi in razpršeni. Kitajci so izgubili 32 mož, večje število drugih pa je bilo ujetih. Japonske izgube znašajo pet mrtvih in osem ranjenih.

Medtem pa Japonci nadaljujejo s svojim delom civilne organizacije v Mandžuriji, kar pokazuje, da jo hočejo dominirati tako politično kot ekonomsko, čeprav so novi kitajski administraciji dovolili izvajanje nekaterih političnih pravic.

Japonci so že prevzeli kontrolo nad velikimi kitajskimi finančnimi institucijami, nad rudniki in važnimi industrijskimi podjetji. Formirali so tudi kombinacijo, katera bo prevzela kontrolo nad javnonapravnimi interesi v južni Mandžuriji.

Mraz v Evropi, vročina v Argentini

Buenos Aires, Argentina, 17. dec. — Včeraj je bilo tu 107 stopinj vročine. Par oseb je umrlo in mnogo jih je zbolelo.

London, 17. dec. — Silni snežni viharji divjajo že par dni po Skandinaviji, Danski, zapadni Nemčiji in Škotski. Temperatura je zelo padla.

Obrambni odbor apelira za podporo

Vsa obramba rudarjev v Kentuckyju v nevarnosti radi pomanjkanja denarja. Prosekucija si je izbrala Hightowerja za prihodnjo žrtev

Chicago. — Splošni obrambni odbor, ki je prevzel odgovornost za obrambo harlanskih rudarjev v Kentuckyju, naznanja, da bodo njegovi odvetniki izzeli priziv na višje sodišče proti dosmrtni obsodbi rudarskega voditelja W. B. Jonesa. Glavni ugovor v prizivu bo, da se je prosekucija v zadnjem momentu poslužila nepoštenosti v nagovoru porotnikov, katerim je Jones prikazala kot nevarnega prekuženha in rdečkarja.

Prosekucija, v kateri so tudi odvetniki premogovnih družb, si je izbrala za svojo prihodnjo žrtev William Hightowerja, predsednika lokalne unije UMWA v Evartsu. Proti njemu je naperjena slična obtožba kot proti Jonesu. Na obravnavo se čaka v ječah okrog 40 drugih rudarjev, od katerih jih je 12 obtoženih umora in zarote.

Prosekucija ima na razpolago vsa sredstva države in bogatih premogovnih družb. Zadnja zmaga proti Jonesu je v nji še povečala ubijalski nagon proti rudarjem in proti unionizmu, katerega skuša zdrobiti za vsako ceno. Kakšen bo končni rezultat tega krvavega boja, je nemogoče ugotoviti, odvisno pa je v veliki meri od ameriškega delavstva, koliko se bo odzvalo s prispevki za obrambo.

General Defense Committee, 555 West Lake St., Chicago, Ill., ponovno apelira na vse delavske organizacije in posameznike za prispevke. Dosedanja obramba Burnetta, ki je bil oproščen, in Jonesa, ki je bil spoznan krivim radi protidelavskih predsodkov porote in obsojen na dosmrtno ječo, je popolnoma izpraznila blagajno, ker je bilo poleg odvetniških in sodniških stroškov treba transportirati nad sto obrambnih prič dvesto milj daleč in zanje skrbeti.

Splošni obrambni odbor tudi pravi, da International Workers Defense komitej ni za obrambo kentukijskih rudarjev prispeval niti centa in da nima z obrambo ničesar opraviti, dasi nabira denar pod to pretvezo. Jonesa je pomagala braniti tudi U. M. W. Njen odvetnik White je naznanil, da bo v imenu te rudarske unije sodeloval tudi pri prizivu. Vse prispevke je pošiljati na prej navedeni naslov.

Farmarji zahtevajo konskripcijo bogastva

Toronto, Ont., Canada. — Konskripcija bogastva potom drastičnega zvišanja davkov na dohodke in dedščine ali pa direktna konfiskacija istega je najnovejša zahteva farmarjev, ki so organizirani v United Farmers of Ontario. Zaseženo bogastvo naj bi se porabilo za odpomoč brezposelnim, po mnenju kanadskih farmarjev.

100,000 AMERIČANOV IŠČE DELA V RUSIJI

Med temi je 85% ameriških državljanov; celo pogrebniki in prodajalci liščejo sreče v Sovjetski uniji

New York. — "The Business Week" poroča o novem navalu prosilcev iz Združenih držav za delo v sovjetski Rusiji. Več kot 100,000 Američanov se je prijavilo za 6000 pozicij, ki jih je razpisala Amtorg Trading korporacija, oficielna sovjetska agentura v New Yorku. V enem samem dnevu zadnjega tedna je prišlo 280 prošenj.

Med prosilci dela v Rusiji je 85 odstotkov ameriških državljanov. Zastopanih je deset držav, toda po ena prošnja je prišla tudi iz Alaske in Paname in 18 iz Kanade. Največ prosilcev je iz New Yorka, nato so iz Pennsylvanije, New Jerseyja, Illinoisa, Michigana, Ohia, Californije in Massachusettsa.

Prosilci so večinoma izurjeni mehaniki iz jeklarske, avtomobilske in stavbne industrije ter železničarji; ogromno število je tudi rudarjev. Površen pogled na prošnje omenjenih 280 aplikantov enega dneva nam pokaže sledeče poklice: 2 brivca, 1 pogrebni direktor, 2 plumberja, 5 pleskarjev, 2 kuharja, 36 pisarniških delavcev, 1 "service station operator", 9 tesarjev, 1 aviatik, 58 inženirjev, 14 električarjev, 5 prodajalcev, 2 tiskarja, 2 kemika, 1 čevljar, 1 knjižničar, 2 učitelja, 1 čistilec oblek, 1 barvar, 11 avtomobilskih mehanikov, 1 zobozdravnik.

Dasi je med prosilci 85% ameriških državljanov, je le 40% tu rojenih. Večina tujerodnih prosilcev je iz vzhodne Evrope. Nekaj je zamorcev; da ni več črncev, je vzrok ta, ker so zamorci večinoma neizurjeni delavci. Žensk je malo, toda večina prosilcev ima žene in otroke.

Glavni vzroki, da bi prosilci radi zapustili Združene države, so: 1) brezposelnost; 2) nezadovoljnost s tukajšnjimi razmerami; 3) zanimanje za sovjetsko republiko.

Vsi tujerodni prosilci so pripravljeni ostati v Rusiji za stalno. Izmed ameriških inženirjev je le 10 do 20 odstotkov voljnih izseliti se za stalno.

Od ogromnega števila prosilcev bo za enkrat najetih le 6000; čez 90,000 prosilcev mora čakati na prihodnjo kvoto, do spomladi ali še dalj.

Oni, ki so že najeti, pojdejo v sledeče ruske kraje: Stalingrad, avtne tovarne; Karkov, traktorske tovarne; Nižni Novgorod, velike avtne tovarne; Stormova, lokomotivne tovarne; Magnitogorsk, jeklarne; Kuznetsk, rudniki; Kazakstan in uralski kraji, kovinske tovarne in rudniki; na železnice po vsej Rusiji.

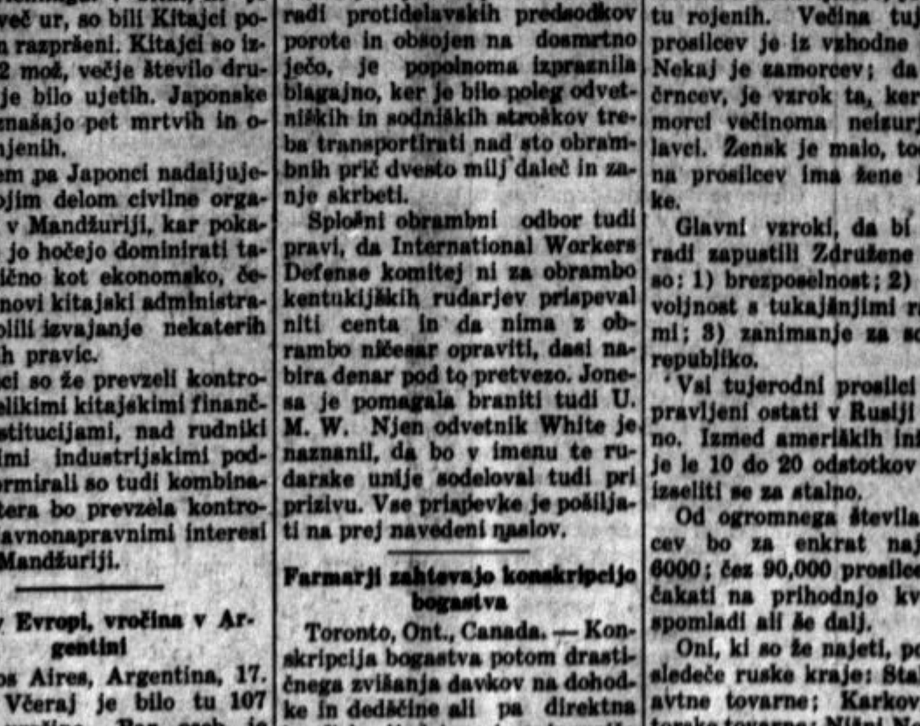

—Federated Pictures.

Nekaj "gladovnih pohodnikov" pred kongresno palačo v Washingtonu. Prišli so zahtevat socialno zavarovanje, toda njihova deputacija je bila zavrnjena.

Delavski izgredi v Parizu

Brezposelne delavce, ki so zahtevali dela, je policija razpršila

Pariz, 17. dec. — Prostor, na katerem so bila postavljena poslopja za francosko kolonijalno razstavo, je bil včeraj pozorišče ene največjih demonstracij brezposelnih delavcev v Franciji. Velika množica je navalila na vhode in zahtevala dela.

Že zgodaj zjutraj se je zbralo krog pettisoč delavcev v pričakovanju, da bodo dobili delo pri podiranju poslopij. V listih so čitali, da se bo s tem delom pričelo, ko so ga zvedeli, da so podjetniki že najeli zadostno število delavcev, so brezposelni pričeli demonstrirati in skušali izsiliti vstop na razstavni prostor.

Pozvana je bila policija, ki je po daljši bitki razpršila izgrednike. Skozi poletje je razstava pripomogla do zaposlitve več tisoč delavcev, po zatvoritvi pa so bili vsi odpuščeni, kar je povečalo resnost brezposelnostnega problema v glavnem francoskem mestu.

Anglija za suspenzijo gradnje bojnih ladij

Ukinitev bo samo začasna. Anglija bo skušala vplivati na druge velesile, da se izrečejo za redukcijo oboroževanja na ženevski konferenci

London, 17. dec.—Vlada Velike Britanije namerava suspendirati program gradnje bojnih ladij, se glasi vest v "Daily Heraldu". Izvzeta je edino konstrukcija podmornic.

Ukinitev bo le začasna, kajti permanentna suspenzija zavisi od rezultata razorožitvene konference, ki se otvori v Ženevi v prihodnjem februarju. Angleži pričakujejo, da bo to dalo angleškim delegatom na konferenci dober argument v zahtevah, da se tudi ostale velesile izrečejo za redukcijo oboroževanja na morju in na suhem. Ako bo rezultat razorožitvene konference zadovoljiv, tedaj bo suspenzija gradnje bojnih ladij permanentna.

KAMPANJA PROTI KOMUNISTOM V KANADI

Prizivni sodnik je potrdil nelegalnost komunističnih organizacij

Estavan, Sask., Kanada. — Prizivni sodnik Ousley je potrdil magistratni odlok in proglasil Workers Unity League ter Mine Workers unijo — obe komunistični organizaciji — protipostavnim.

Komunisti so bili posebno aktivni med rudarji v Alberti in Britski Kolumbiji, kjer je pred par meseci prišlo do spopada med rudarji in policijo. Ubitih je bilo več rudarjev.

S tem odlokom je protikomunistično gibanje v Kanadi dobilo novega zamaha. Za to gonjo proti radikalcem je odgovorna velika brezposelnost in gospodarska anarhija, v kateri je klila komunistična propaganda. Ker je tudi kanadski kapitalizem nezmožen potegniti deželo iz ekonomske kaluže, skuša udušiti svoje nasprotnike z drastičnimi persekucijami.

Obsodbe burmskih rebelov

Thayetmyo, Burma, India, 17. dec. — Pet oseb je bilo obsojenih na smrt in sedem drugih v izgnanstvo pred izrednim tribunalom, ki je vodil obravnavo proti voditeljem, ki so organizirali revolto v tej provinci.

Srinagar, Indija, 17. dec. — Ker se je kampanja proti plačevanju najemnine razširila iz združenih provinc v državo Kašmir, je državni svet odredil strogo postopanje proti agitatorjem.

Vsaka oseba, ki agitira ali se protivi plačevanju najemnine in zemljiških davkov, bo obsojena na šest mesecev zapora in denarno kazen.

KRVOLOČNOST JAPONSKEGA IMPERIALIZMA

Dr. Rhee poroča o masakrih Korejcev po Japoncih

Washington, D. C. — (FP) — Dr. Syngman Rhee, predsednik "provizorične vlade republike Koreje," kot se njegova organizacija političnih izgnancev imenuje, se je po desetih letih spet vrnil v Washington, da seznani ameriško ljudstvo o krvavem japonskem režimu in masakrih korejskega prebivalstva.

Dr. Rhee, ki je bil več let zaprt in izpostavljen silnemu trpinčenju, ker je skušal organizirati korejske delavce, je postal voditelj svojega naroda, ko je Japonska zasegla Korejo in jo proglasila za svoj teritorij. Ko so Korejci l. 1919 revoltirali proti japonski nadvladi, je bil on izbran za predsednika provizorične republike, ki je bila razglašena v Šangaju. Poznaje je prišel v Washington, kjer je skozi časopisje apeliral na washingtonsko konferenco l. 1921-22, naj prisili Japonsko na osvoboditev Koreje. Konferenca je popolnoma ignorirala Korejo. Zastopniki Združenih držav in druge velesile, ki so imele pogodbe glede neodvisnosti in nedotakljivosti korejskih teritorijev, so molčale, ko je Japonska strmoglavila korejsko vlado, ker niso hotele, da bi jih kdo opozarjal na to dejstvo. Potem je bil sprejet pakt, katerega je podpisalo devet držav in kateri je garantiral nedotakljivost kitajskih teritorijev. Tudi ta pakt je Japonska pogazila, ko je okupirala Mandžurijo, in spet so velesile molčale.

Skoro 600,000 Korejcev, ki so pobegnili v Mandžurijo kot politični begunci, si Japonska prisvaja kot svoje podanike. Dr. Rhee je prejel več kablogramov o japonskih umorih in masakrih teh beguncev. Od meseca oktobra do sedaj so japonski vojaki umorili več kot dvatisoč Korejcev in požgali ali drugače uničili nad tisoč hiš, v katerih so stanovali Korejci.

Kitajci, ki se boje, da bi navzočnost korejskih kmetov izzvala maščevalnost japonskih čet, pode Korejce iz njihovih vasi, Japonci, ki vidijo v teh ljudeh politične rebele, jih pa brezobzirno preganjajo in more, ker so slednji brez vsake moči napram brutalni imperialistični sili, katero deloma podpirajo evropske in druge velesile.

Spopad med policijo in socialisti na Štajerskem

Dve osebi ubiti in sedem ranjenih

Gradec, Avstrija, 17. dec. — Dve osebi sta bili ubiti, sedem drugih pa je bilo ranjenih v bitki med socialisti, policijo in žandarmerijo v Voitsbergu, se glasi poročilo, ki je dospelo semkaj.

Medtem, ko so žandarmi in policaji pričeli s konfiskacijo dvesto granat in druge municije, ki je bila shranjena v uradu socialističnega župana, so socialisti, ki so imeli shod v bližini, vdrli v urad in skušali razorožiti uradnike.

Iz tega se je razvila bitka, v kateri je bil eden orožnik ranjen, eden civilist in ženska, zapisnikarica na socialističnem shodu, ubita in sedem drugih ranjenih. Eden od slednjih bo najbrž podlegel poškodbam.

Plumberji odgodili konvencijo

Washington. — Z 12 proti 1 so se člani unije polagalcev cevi potom referenduma izrekli za odgoditev konvencije za tri leta. Vršiti bi se imela prihodnje leto. S tem bo unija prihranila $300,000, katero vsoto bo porabila za boj proti redukcijam mezd.

PROSVETA

THE ENLIGHTENMENT

GLASILO IN LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Organ of and published by the Slovene National Benefit Society

Naročnina: za Združene države (izven Chicage) in Kanado $6.00 na leto, $3.00 za pol leta, $1.50 za četrt leta; za Chicago in Cicero $7.50 za celo leto, $3.75 za pol leta; za inozemstvo $9.00.

Subscription rates: for the United States (except Chicago) and Canada $6.00 per year, Chicago and Cicero $7.50 per year, foreign countries $9.00 per year.

Cene oglasov po dogovoru.—Rokopisi se ne vračajo.

Advertising rates on agreement.—Manuscripts will not be returned.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:

PROSVETA

2657-59 South Lawndale Ave., Chicago, Illinois.

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

128

Datum v oklepaju, na primer (Nov. 30, 1931) poleg vašega imena na naslovu pomeni, da vam je s tem datumom potekla naročnina. Ponovite jo pravočasno, da se vam list ne ustavi.

Vojni dolgovi

V kongresu imajo ostre debate glede evropskih vojnih dolgov. Predsednik Hoover je v svoji poslanici priporočil kongresu, naj imenuje komisijo, ki znova odpre vprašanje teh dolgov. Predsednikov namen, da se vojni dolgovi znižajo, posebno dolg Velike Britanije, je očiten.

S tem pa je Hoover dregnil v sršenovo gnezdo onih demokratov in republikancev, ki so odločno proti vsakemu nadaljnjemu znižanju vojnih posojil evropskim deželam. Senator Johnson iz Kalifornije je takoj predlagal, da senat preišče obseg ameriških privatnih posojil evropskim vladam. Predlog je bil sprejet in senat bo zdaj zaslišal vse znane mednarodne bankirje, ki trgujejo z evropskimi bondi.

V kongresu in tisku se čujejo očitki, da bi Hoover rad izposloval znižanje javnih vojnih posojil v interesu ameriških privatnih posojil. Javni dolgovi danes znašajo nekaj čez enajst milijard dolarjev, toda privatni bankirji so med tem posodili evropskim vladam okrog sedemnajst milijard dolarjev. Veliko teh posojil je v Nemčiji, ki je danes na robu bankrota; ogromna vsota je tudi v Angliji, ki se tudi sumljivo maje. Vse evropske dežele so danes v obupni stiski.

Razumljivo je torej, če pride v Evropi do splošnega poloma, da bodo ameriški mednarodni bankirji najhujše prizadeti. Da zavarujejo svoje, pritiskajo bankirji na federalno vlado, naj radikalno zniža ali docela črta svoja posojila; to bi jim pomoglo, da laže iztirjajo svoja posojila.

Nemčija je te dni izjavila po svojih zastopnikih v Baslu, da vojnih reparacij absolutno ne more več plačevati po poteku enoletnega moratorija. Francija pa pravi, da nemške reparacije absolutno mora imeti, če ne bo olajšave v njenih dolgovih Ameriki. Po neprestanih in odločnih izjavah vseh evropskih dolžnikov so reparacije tesno povezane z vojnimi posojili in — skupaj morajo stati ali skupaj pasti. Tako se vrti ta zlokobni obroč.

Senator Johnson in njegovi pristaši pa trdijo, da povezanost reparacij in posojil ne velja za vse enako. Na primer Francija prav lahko plačuje svoj dolg Združenim državam, čeprav ne dobi več niti centa od Nemčije. Pa citirajo — kar je resnica — koliko bogastva je Francija vzela Nemčiji v dveh provincah, Alzaciji in Loreni, koliko železne rude, koliko potaša, koliko premoga itd. Francija je danes za Ameriko najbogatejša dežela na svetu, ki ima silno rezervo zlata in neprenehoma financira vojaške in ekonomske programe Poljske, Češkoslovakije, Rumunije, Jugoslavije in drugih svojih zaveznikov. Kako ne bi mogla plačati svojih obligacij?

Vse to je resnica. Resnica je pa tudi, da ima Francija danes silno militaristično mašino in vse mednarodne mirovne pogodbe so lahko vsak čas ničvredne flike papirja, če hočejo francoski vladarji z oboroženo silo izprešati iz Nemčije njene vojne obligacije. In to se bo tudi zgodilo, če se Hitler s svojimi fašisti polasti nemške vlade in kotrole nad Nemčijo. Hitler je že izjavil, da bo Nemčija pod njegovim režimom plačala vse privatne dolgove, ampak nobenih vojnih reparacij!

Kapitalistična Evropa se počasi pogreza v svojem finančnem in ekonomskem blatu in zdaj Hoover zahteva, naj jo ameriško ljudstvo potegne iz blata. Amerika bi morala žrtvovati enajst milijard dolarjev samo zato, da evropski kapitalizem spet pride malo k sapi! Samo zato, da bodo ameriški privatni bankirji lahko upali na svojih sedemnajst milijard!

Enajst milijard se ne more kar tako izbrisati. Nekdo jih mora plačati. Ameriška vlada si je vse te milijarde izposodila od ljudstva, ko mu je prodala liberti bonde, ki so danes v ogromni večini v rokah bankirjev. Te bonde mora vlada izplačati — in če jih ne izplača z vračili evropskih vlad, mora zvišati davke in izplačalo jih bo ameriško ljudstvo. Ali hočejo bankirji črtati svoje liberti bonde? Ne! Ali hočejo bankirji črtati evropske bonde? Ne! Samo vlada naj črta svoje in ljudstvo naj plača!

Fin načrt za ameriške bankirje! Ali se obnese? Morda — morda pa ne. Ako se lahko znižajo ali črtajo javna posojila, zakaj se ne bi še privatna? . . .

Nazadnje bo še moralo ameriško ljudstvo plačati stroške svetovne vojne.

Glasovi iz naselbin

Zanimive bolšike iz različnih krajev

(Dopisovalci in poročevalci domačih vesti, ki jih Prosveta prinaša redno v koloni "Glasovi iz naselbin," naj vedno pošiljajo svoje polne ime in navedejo naj naslov, kar naj služi, da jemčijo za svoj prispevek. Poročila in dopisi naj bodo jedrnati, kratki in razumljivi; opisani morajo biti v dostojnem tonu. Na anonimna pisma in dopise se ne bomo ozirali.)

Novice iz Bridgeporta

Bridgeport, O. — Na 31. dec. zvečer priredi društvo št. 13 SNPJ štiridejanko "Kamnolom." To je igra, povzeta iz delavskega življenja in ne bo nikomur žal, ako poseti to prireditev. Med dejanji bodo tri deklamacije, dve v slovenskem in "Workers to Capitalista" v angleškem jeziku. Po igri bo plesna zabava za stare in mlade in bomo v veseli družbi čakali novega leta. Posebno se apelira na članstvo, da se udeleži, kajti gre v prid blagajne; je dolžnost, da skupno breme nosimo vsi. Zraven pa pokažimo, da smo res za napredek. Kajti društvo ima le malokdaj take prireditve.

Na 13. dec. se je vršila seja soc. kluba št. 11 in pevskega odseka. Poset je bil 100%. Ukrenilo se je mnogo važnega za prihodnje leto. Odbor je stari. Predsedoval je John Rebolj, mnogim znan radi njegovega dela pri pokretu kot tudi na društvenem polju. Sklenilo se je, da se bo agitiralo čimbolj za porast kluba kot pevskega zbora. Odbor za leto 1932 pri klubu: Jos. Snoy, tajnik-blag.; Tony Kravanja, zapisnikar; Louis Gorenc in Frank Blatnik, organizatorja; Peter Kroflich, Tony Kravanja in Louis Gorenc, nadzorniki. Pri pevskem odseku: Peter Kroflich, predsednik; Jos. Snoy, tajnik kluba in zbora; Louis Gorenc, blagajnik; Frank Matko, pevovodja; Margaret A. Snoy, pianistinja.

Naloga kluba in zbora: delovati za pokret, dramatiko in kulturo. Zato se vabi stare in mlade, da se nam pridružijo. Prva skupna prireditev bo maškeradna veselica 6. feb. Delile se bodo nagrade grdim in lepim maskam.

Na 24. nov. je smrtno ponesrečil Frank Rozman s svojim avtom. Bil je član soc. kluba na Powhatan Pointu, O., in član društva 546 SNPJ istotam. Bil je tudi ustanovitelj soc. kluba na Neffsu, kjer več ne obstoja. Bil je veselega značaja, rad se je udeležil naših prireditev. Zapustil je ženo, tri hčere in enega sina, ki so vsi odrasli. Bodi mu blag spomin!

Leto se bliža koncu. Je mizerno za delavstvo. Ali bo 1932 kaj bolje? Nič! Ako si ga ne bomo sami boljšega napravili. Tega še ne bo, ako se bomo prepirali zaradi tega ali onega. Naj bo naše geslo: pojdimo na delo za porast SNPJ in edine prave delavske soc. stranke. Opustimo mržnje in oprimimo se resnega dela in mizerija mora zginiti. Vesele praznike vsem in srečno novo leto z željo, da bomo leta 1932 res delali roka v roki v pravi bratski in delavski zavesti!

Jos. Snoy.

Naš odposlanec

Gurnee, Ill. — Čital sem vse dopise glede poslanca, ki se naj pošlje v sov. Rusijo. Ako bi bilo mogoče, da se ga pošlje, bi bil jaz zadovoljen z načrtom, da se ga pošlje, toda tega ni mogoče izpeljati, to pa radi slabih razmer. Na kakšno kolekto v ta namen sploh ni misliti. Treba pa bi bilo vsaj $500 za odposlančeve stroške. Morda bi tudi ta vsota ne zadostovala. Vem, da so sposobni Joško Oven, A. Garden in Spartak, saj jih osebno poznam, dvomim pa, da bi ti trije imeli kaj znanja o poljedelstvu. Bilo bi ravno tako kot bi mene vtaknili v krojaško obrt ali v kakšen urad, ker se na te stvari ne razumem. Pa nikar mi ne smete zameriti radi tega.

Čital sem tudi dopis, da je soc. stranka "največja sovražnica" sov. Rusije. Dopisnika osebno poznam. On je le pokazal odprto sovraštvo do socializma, četudi mi ni znano h kateri stranki on spada, a k JSZ gotovo ne. Lahko trdim, če bi bila v Ameriki soc. stranka na krmilu, bi bila ruska vlada gotovo že davno priznana.

Mi delavci kot socialisti moramo gledati, da postavimo v Ameriki vsepovsod naše kandidate ter da delamo za njihovo izvolitev. Radi tega predlagam, da se tisti denar, ki bi se ga imelo potrošiti za odposlanca v sov. Rusijo, porabilo raje za naše kandidate prihodnje leto, ko bodo v deželi predsedniške volitve. S tem denarjem bomo lahko pomagali socialističnemu kandidatu v njegovi kampanji. Obenem pa prosim dopisnike v Milwaukeeju in Clevelandu, da še pišejo v javnosti, ker taki dopisi so poučljivi, posebno pa dopisi kot prihajajo iz Milwaukeeja. Dopisi kot je bil oni iz Auburna, Ill., pa sploh ne spadajo v javnost. Pa saj dopisnik tudi sam pravi, da ne bo nikomur odgovarjal. Take dopise naj kar lepo sam zase obdrži, kajti tako pisanje več škoduje naši delavski stranki kot koristi. Pa brez zamere.—**Louis Kužnik.**

Še o Rusiji

West Allis, Wis. — Glede slovenskega zastopnika v Rusijo omenim še toliko, da je končalo pred kratkim poročilo v "Milwaukee Leaderju," posneto po "St. Louis Dispatchu," katero se je čitalo skozi 48 dni. Opisovalec je bil po vojni s Hooverjevo ekspedicijo tam in zopet to leto. Kogar zanima sov. republika in njen razvoj, upam, da je zadovoljen, ako je čital imenovano poročilo. Opis je bil imenitno štivo.

Mislim, da mi Slovenci nimamo bolj zmožne osebe, ki bi stvar obdelala kot jo je ta dopisnik obdelal. Imejmo pred očmi tudi finančna sredstva in današnje razmere in zadovoljimo se s poročili, katere brezplačno prejemamo. Kdor želi čitati poštena poročila o razvoju današnje Rusije, naj čita delavske liste: Prosveto, Proletarca, M. Leader in več drugih, ako mu pa ti ne zadostujejo, naj pogleda v kapitalistične; tam bo našel polno humbuga o Rusiji, kateremu tudi katoliški listi pogosto pritrjujejo, tudi pobožni Trunk ne zaostaja. (Pričakujem poročila od lastnega brata, ki se nahaja v Evropi na obisku in mi je pisal, da o priliki obišče Rusijo in o isti poroča. Upam na zanesljivo poročilo).

Ako se započeta akcija ni in se ne bo izvršila, naj ne bo noben dopisnikov užaljen; sicer pa ni še prepozno, toda zaenkrat še ni potrebno. Dobim toliko poročil v raznih listih, da sem se že utrudil čitati glede Rusije, čeravno so pošteni.

Glede zahvalnega dne. Vsako leto smo čitali v naših listih razne zahvale, to leto so pa čisto izostale. Kaj je vzrok, saj nam ni bilo, če premislimo, še nikoli v življenju tako prijetno. Delamo —nič, toda živimo vseeno! Pred zahvalnim dnevom me je soproga opozorila, naj grem kupit purana (to se spodobi). Šel sem in kupil sem ga, toda čudež! Nesel sem ga ženi, pa me je nahrulila: "To ni puran, to je petelinšek!" Zardel sem in se izgovarjal, da se ne razumem na perutnino. Zadovoljila se je z izgovorom in s predmetom ter pripravila dobro pečenko—na zahvalni dan. Upam, da mi nikdo ne bo štel v zlo, ako se zahvalim za tako bogato pojedino.

Hvaležen sem poročevalcem iz stare domovine za njih poročila in obenem njih zagovor glede g. Zakrajška. Čitali smo, kako se Z. smilijo naši bratje v Kanadi. On vidi veliko izgubo za katoliško cerkev, ker so oni organizirani v podporni organizaciji SNPJ. Oh, kako se mu smilijo, toda za druge ostale dežele se Z. ne zanima. Kaj cela Španija, kaj Mehika in Rusija, ki so se prebudile po dolgem spanju in obračunale z menihi njegovega kalibra? Duh Frančiška Ferrerja se je povzpel in zavladal ter počistil nesnago po celi Španiji. Tudi nekdaj špansko, oziroma mehiško klerikalno nadvlado so zrušili tisti duhovi. Toda pater Zakrajšek ne vidi, noče videti, ima strah, da bi opozoril katoliške ovčice, ker je prenevarno kaj takega opominjati. Njemu je bolj pri srcu tisoč naših sobratov v Kanadi!—**Joe Radelj.**

Kompanijski triki

Mt. Olive, Ill. — V Prosveti iz te naselbine menda še ni bilo dopisa, naselbina sama pa je javnosti lahko znana radi tega, ker se je lani tukaj vršil pogreb znane delavske boriteljice Mother Jones. Udeležilo se je 20,000 ljudi. Sama si je izvolila tukajšnje pokopališče, da bo spala nezdramno spanje med junaki UMWA, ki so padli v bitki v Wirdnu, l. 1898. Na letošnji obletnici je bil skromen program, menda radi slabih razmer. Žalostno pa je to, da pokojna boriteljica še nima spomenika na grobu.

Delavske razmere so daleč pod ničlo. Rov št. 35 je ustavil obrat še 21. aprila, rov št. 57 pa še prošlega februarja, tako tudi rov v Livingstonu, obratuje še samo rov št. 15 z velikimi nakladalnimi stroji. S tem so uničena tri mesta: Mt. Olive, Staunton in Livingston, eno bolj kot drugo. Kako smo bili napredni pri rovu št. 5 pred petimi leti, naj pove sledeče: Kompanija je hotela kupiti zemljišče za premog. Cena je bila $100 za aker. To je pa bilo previsoko zanjo in ni hotela toliko plačati. Dobila je meščarja, znanega Adolfa Germarja, bivšega organizatorja UMWA, ki je šel po rovu kolektat za polovico omenjene cene, za 50-50. Strašil nas je, ako ne pomagamo, da bo kompanija rov zaprla in vse naše imetje bo uničeno in ob veljavo. Tudi businessmani da morajo prispevati enak del kot premogarji. V resnici se mu je ta sramotni biznis obnesel in gotovo je pri tem naredil kakšen groš in take prenehal biti mož. Toda od mene ni dobil, ker sem od mojih sinov "dobil heli." Kar sem obljubil v ta fond, sem kar lepo po ribniško naredil: obljubiti in dati je preveč, preljubi sv. Anton!

Tri leta pozneje so trik obnovili na drugačen način, ki se je spet dobro obnesel. Sedaj, ko ima družba dovolj premoženja in premogovega zemljišča, si je umislila nov trik. Rov je enostavno zaprla, da nam bo laglje diktirala pri novi pogodbi. Pa naj kdo reče, da nismo napredni, pa še poleg tako slavnega lokala kot je št. 728 UMWA. Naj bo tudi omenjeno, da je prišel naš veliki delavski prijatelj še po zadnje drobtinice k Husher rovu, kjer so rekli: "Nesreča je tukaj," kar se je tudi uresničilo, ko je rov ustavil obrat.

Ali se more kdo čuditi, da je unija propadla? Saj imamo večinoma same izdajalce v uradih, ki so predobro plačani in predolgo v sedlu. Rad bi tudi videl, s kom bodo pripravljeni sklepati pogoje — gotovo z Lewisom. Vse je vrag pobral: unijo, delo, naše moči in imetje in tako nas čaka nova sužnost.

Nikakor bi ne bilo prav, da ne bi malo oplazil tudi črnega Jureta tam v koloradskih hribih. Ne davno tega je tožil v A. S., da v Jolietu že tudi poka. Radi njegove zgage se ima še uredništvu A. S. zahvaliti za njihovo potrpežljivost z njim. Njegova kolona bi se pravilno imela glasiti "Jurčkova zgaga iz koloradskih hribov." Urednik Prosvete se briga za njegov hokuspokus kot za Blažev žegen, ki ne škodi nič in ne koristi nič.

Andrew Maren.

Naša narodna pesem

Virginia, Minn. — Vsakdo je obdarovan z mladostjo, katera je velik dar na pot. Vrednota je, s katero si osvaja nove vrednote —ena zagotovi drugo. Ali naši pisatelji in pesniki so mladost pretvorili v neko domotožje in sentimentalnost in vidijo mladost le v tisti dobi, ko deček vozi sanke v hrib ter se po snegu drsa v dolino, pa vriske in smehe v dobi, ko mu doraste mah pod nosom ter mu v polstni dobi zacveto nageljni po oknih . . .

Vse to pretvarjanje se vrši po istem principu. Dalja daje vrednost! Dalja olepša, podraži, zavije predmet v vse lepše tančice in čimdalje se predmet izgublja v dalji, tem bližji, tem dražji nam prihaja, tem lepše so njegove barve. Tu je treba strogo nastopiti! Zamera sem ali tja! Človek, ako ima mladost, je ne more nikdar zgubiti. Zato je naivno govoriti o mladosti, da je minula in se ne vrne več! Enkrat mladost pomeni neprestano mladost. Dokler je mladost "ena," se z njo vedno lahko osvoji druga.

V čem pa obstoji vendar mladost? Leta nimajo tukaj nobenega opravila. Priroda ne pozna let. To si je izmislil človek sam. Mladost obstoja v vsakem svobodnem prostoru, kjer se prosto izražajo čuvstva. Suženj ali jetnik v ječi, ki je zvezan ter mu je zabranjen vsak svoboden razmah, ni mlad, ne more biti mlad. Lahko se vživi v svoje razmere in strne v soglasje z vsem kar ga obdaja, nima pa izražanja ne prilike za mladost. Zato se najrajši držimo tistih ljudi in krajev, v katerih lahko prosto izražamo svoja čuvstva. To je tista prijazna svoboda, tisti "nekaj," ki ga gremo iskat čez morja in vsepovsod. Ako "njega" ni, ako prav imamo vsega, nam nekaj primanjkuje, a ne vemo, kaj bi to bilo.

Človeško srce je srečno le kadar more njegovo čustvovanje svobodno prodirati na površje. Vse kar ovira, tare, muči, oslabeva. Naša narodna pesem je preprosti verz, a biser, ki z lahkoto zadeva najtrše imperative v vodnjaku našega narodnega življenja. Nikdar se ne obnosijo njeni zvoki in njena smer je nedotaknjena. Kakor kruh, ki je z vsakim dnem bolj užiten. Vse drugače zvene njeni glasovi v Ameriki:

Ne bom se možila,
na visoke gore . . .
ne bom je nosila
na glav'ci vode.
Se bom rajši možila
na ravno polje,
kjer so gladke stezice
pa bistre vode . . .

Kdo bi mogel slutiti kako globoko segajo ti glasovi v razmere v življenje ljudi, ne samo našega naroda, ampak v življenja vseh ljudi. Naša narodna pesem ostavlja za sabo samostojne akcije, ki so kažipot k viroma, katerih se niti ne nadejamo. Tu je pesem, v kateri si mladenka ne želi na visoke gore, kjer ni studencev, so steze zvihrane med skalovjem, ki so ga oprali stoletni hudourniki.

V tej pesmi se je mladenka dvignila čez vse življenje v gorah. Na gori živeti je težavno. Vsak korak je "vkreber" ali pa v dol. Vsako stvar je treba nesti na glavi, na rami ali na hrbtu.

(Dalje na 3. strani.)

Sovjetska šola za treniranje oljnih špecialistov v Embi, Kazakstan. Grupa na sliki spada k narodnostni manjšini, ki je bila za časa carjev silno zanemarjana in izkoriščana.

Meje življenja

Grški pisatelj Lukijan, ki ga nekateri imenujejo "Jules Verne-a starega veka," je opisal z neverjetno domišljijo svoje potovanje na neki sec. V svojem "potopisu" je opisal tudi živ bitja na mesecu, ki da so vsa silno velika in strašna. To navado, da so opisovali živa bitja na tujih, nam neznanih svetovih v strahotnih oblikah, so ohranili skoro vsi kasnejši pisatelji te vrste. Mi pa lahko z veliko večjo verjetnostjo domnevamo, da je tudi "življenje" vezano na naravne zakone, ki veljajo povsod enako. Če hočemo torej ugibati, kakšno utegne biti življenje drugod, moramo najprej poznati pogoje za življenje na zemlji.

Na zemlji ga menda ni kraja brez življenja. Živa bitja se nahajajo v polarnih krajih, ob ravniku, v zraku, na zemlji, pod zemljo in v vodi. Celo na dnu morja, kamor nikdar ne prisije solnčni žarek, opazujemo življenje, in prav je tam pritisk vode jako velik. Tu nastane vprašanje: ali je življenje brez mej?

Napačno bi bilo, če bi sklepali odtod, da nahajamo živa bitja skoro povsod, na neomejenost življenja. Tudi "življenju" je dala narava svoje meje, ki jih ne moremo prekoračiti. Zlasti različne temperature življenje zelo omejujejo.

Najvažnejša sestavina v telesih vseh živih bitih je beljakovina. Pri 75 stopinjah toplote pa se beljakovine strde in ne morejo več "živeti". Rastlinske in živalske celice zamrže že pri 40 do 45 stopinjah toplote. Ta pa še ni skrajna meja življenja. Poznamo namreč mnogo organizmov, ki lahko prenašajo znatno višje temperature in nekatere bakterije se dobro počutijo šele pri visokih temperaturah. V topli vrelcih ("gejzirih") v parku Yellowstone so merili toploto do 90 stopinj, v studencih pa rastle vseeno alge.

Zanimiv pojav je vsekakor to, da imajo nekateri organizmi toliko večjo odpornost, čim manjši so. Menijo pač, da ti organizmi prenašajo zato tako visoke temperature, ker je v njihovi beljakovini manj vode kakor jo je v drugih organizmih. S poskusi so namreč dokazali, da lahko segrejemo vode prosto beljakovino tudi na 100 stopinj, pa se vendar ne strdi. Tudi rastlinska semena so segrevali na 100 stopinj, pa so vseeno ohranila svojo kalivost.

Nekateri organizmi pa prenesejo tudi mnogo mraza. Ptiče in sesavce brani pred mrazom njihova notranja toplota. Mrzlokrvne živali in rastline pa se morajo prilagoditi temperaturi, ki jih obdaja. Te živali prenesejo samo dosti mraza. Ribe lahko tudi nekaj časa zmrznejo, pa ostanejo vseeno žive. Ribe prenašajo do 15 stopinj mraza, žabe do 28 stopinj, polži do 120 stopinj, bakterije pa tudi do 200 stopinj. Te meje pa veljajo le, če so živali miru. Za gibajoče se življenje so meje mnogo ožje. —

A še nekaj je za življenje potrebno in je svetloba. Bakterije žive lahko tudi brez svetlobe, nekatere tudi brez kisika. Za rastline pa je svetloba neobhodno potrebna. Rastlina mora imeti ogljikovo kislino iz zraka, da pridela ogljik za sebe, kisik pa oddaja. Ta proces je važen za vse življenje na svetu, ker so od njega odvisna skoro vsa druga živa bitja.

Ni pa nemogoče, da je na drugih svetovih življenje docela drugačno kakor je pri nas, so tam dani drugačni kemični in fizikalni pogoji za življenje.

Aforizmi Romaina Rollanda

Veliki ljudje se lotijo velikih reči, ker so velike; neumneži se jih lotijo, ker jih smatrajo za lahke.

•

Ali nas prezir neumnih ljudi ne žali manj nego mlačno spoštovanje pametnih glav?

•

Naše misli so bolj nepopolne od naših jezikov.

•

Često ne vemo ničesar o miku močnejših vznemirjenja; tisti, ki jih obžalujemo zaradi njihovih nadlog, prezirajo naš mir.

•

Viharje mladosti obdajajo solnčni dnevi.

•

Mladi ljudje vedo več o ljubezni nego o lepoti.

•

Želja po slavi ustvarja velike usode mnogo narodi.

•

Pogled na ljubljence slave, ki so v naših očeh nesrečni — nas vendar ne ozdravi slavohlepja.

Zanimivosti iz znanstvenega sveta

Prof. Raabe s hamburške zvezdane je odkril pred kratkim skupino spiralnih prameno ki ležijo po njegovem računu 300 milijonov svetlobnih let od nas, že čisto na meji sprejemne možnosti fotografskih plošč. Ta skupina leži v ozvezdju Velikega medveda.

Prof. Weiss je napravil z metulji zanimive poskuse, iz katerih izvaja, da morajo imeti nekatere vrste med njim čutila za okus na nogah, kakor jih imamo mi na jeziku. Omočijo nožice nekih metuljev s sladkorno vodo, metulj je pričel takoj sesati, dočim je ostal miren, če mu je omočil noge z navadno ali slano vodo. Organov, ki rabijo okusu, doslej sicer še ni odkril, a poskusi mu dokazujejo, da jih mora na vsak način iskati na nogah. Sicer ne bi bilo to nič nenavadnega, kajti pri nekaterih kobilicah so odkrili istotako na sprednjih nogah organe, ki rabijo sluhu.

Vesti iz Jugoslavije

(Izvirna poročila iz Jugoslavije.)

Ljubljana, 28. nov. 1931.

Umrli so

V celjski bolnici 49-letni rudar ...lojzij Petač iz Zabukovice.

V Ljubljani vdova po nadučitelju Hedvika Kaligar, stara 77 ...t, magistratni oficijant Anton ...apančič; v Komendi je umrl posestnik Janez Bergant iz Suhadol. — V Cerkljah pri Kranju je umrl 73-letni Jakob Jenko s Češnjevka.

V Trbovljah so zadnje dni umrli Josip Artnak iz Presečnega, ...ngela Mastnak, stara 31 let, A... Hren, stara 19 let, obe na zastrupljenju pri porodu. Istotam je umrla tudi 67-letna Katarina ...eran.

Na Ravnem brdu pri Litiji je umrl posestnik Jože Gale v starosti 80 let. Bil je 35 let župan občine Trebeljevo.

V Novi vasi je umrla 76-letna ...ana Erbeš. — V Mariboru je umrla 84-letna posestnica Marija Domicelj.

V Novem mestu je umrla Marija Ogoreutz roj. Seifert, stara ... let. — Uradnik drž. železnic Matko Korenčan je umrl v Ljubljani.

V Murski Soboti je umrla 50-letna Murlašič Karlina. — V celjski bolnici je umrla Frančiška ...revselj, stara 53 let, doma z ...alega vrha pri Šmartnem ob ...aki. — V mariborski bolnici je umrla 79-letna zasebnica Roza ...otnikova.

V slovenjgraški bolnici je umrla tamkajšnja učiteljica gospa ...ida Veljakova roj. Ivanc. Umrje na porodu. — V ptujski bolnici sta umrla Bogomir Predikaka, posestnikov sin od Sv. Lovrenca na Dravskem polju, in Urša Toplakova iz Gerlincev. — V Šmartnem ob Paki je umrla žena župana in učitelja Vera Terškova za operacijo slepiča. — V Ptuju je umrl Herman Cajnko, financar v pokoju.

Smrtna žrtev poboja

V Spodnjih Kamenjah so trije ...antje napadli ponoči skupino ...antov iz sosedne vasi. Ti trije napadalci so dva Glavana iz Spodnjih Kamenj hudo ranili, a s pomoti v temi so se sprijeli napadalci med seboj in sta dva ...rata Barleta razbila glavo svojemu tretjemu zavezniku Zupančiču Janezu iz Zgornjih Kamenj, ki je čez nekaj ur podlegel. ...zrok: sovraštvo med fanti Zgornjih in Spodnjih Kamenj, ...aditionalna "čednost" naše va...

Kmetska zveza razpuščena

Klerikalci so imeli svojo organizacijo za kmete. Ta organizacija se je pred časom borila ...lo za osvojitev Kmetijske družbe. Za nedeljo 6. dec. je bil sklican njen občni zbor, dne 3. dec. ...e je policija dostavila tajništvu ...lok, da je Kmetska zveza razpuščena od banske uprave. Policija je prostore zapečatila. Na ...čni zbor bi smeli samo člani in ...vabljeni, glavni govornik bi ...l Korošec! Zato.

Vlom v pošto v Slov. Bistrici

V Slovenski Bistrici so te dni ...znani vlomilci vdrli ponoči v ...štni urad. Bili pa so najbrž zatniki, ker se blagajne z 22,000 ...n sploh niso dotaknili, pač pa ... brskali po pisemskih vrečah ...r odnesli — eno priporočeno ...mo. Lahko pa je tudi, da vlo...lec ni nameraval krasti de...rja, marveč kako važno pismo.

Koliko akademikov študira v Ljubljani

Na ljubljanski univerzi je to ...ško leto vpisanih skupaj ...78 akademikov in akademi...rk. Na filozofski fakulti jih je ...isanih 551, na juridični 489, ... medicinski 114, na tehnični ...9, na bogoslovni 155. Število ...bljanskih akademikov raste ...leta v leto, kar najbolje doka...je potrebo ljubljanske univer... in kar dementira najbolje ...lno govoričenje Beograda, da ... Ljubljanska univerza odveč ... da je Slovenci ne potrebuje... Vprašanje pa je tudi, kam ...de vsa ta številna inteligen... Inteligence sicer nikoli ni ...več, toda današnja družba ...je težko kruh vsem.

Preustroj vlade

Jugoslovanska vlada — ki se ...a boriti s težkim finančnim ...njem države — ima 22 mini...strov. Zdaj je kralj podpisal predlog ministrskega predsednika Živkoviča, da se ustanovi novo ministrstvo in sicer ministrstvo za telesno vzgojo! To ministrstvo bo najbrž ministrstvo za sokolstvo, za civilno militaristično organizacijo. Tako dobi naša vlada tri in dvajsetega ministra.

Vendar pa bo ostalo število ministrov prav za prav nespremenjeno, ker se odpravi ministrstvo pri predsedniku vlade. Tako bo vladno predsedstvo tudi formalno spet popolnoma v rokah generala Živkoviča.

Spremembe v mariborskem občinskem svetu

V zadnjem času je bilo več županov — predvsem onih, ki so se obnašali pri zadnjih volitvah opozicionalno ali pa pripadajo opozicionalnim strankam — od bana odstavljenih. Od večjih občin so se izvršile izpremembe v mariborskem občinskem svetu. O tem smo na kratko že poročali. Odstavljen je bil župan dr. Juvan, namestu njega pa imenovan demokrat dr. Franjo Lipold, dosedanji podžupan. Poleg dosedanjega župana je bilo odstavljenih tudi več občinskih odbornikov: deset pristašev nekdanje klerikalne stranke, dva socialista (Alojz Čeh in Karl Jekl) in dva Nemca. Namestu teh so bili imenovani sedanjemu režimu udani pristaši nekdanje demokratske ali narodno-socialistične skupine, med njimi dva propadla kandidata zadnjih volitev. Od socialistov pa je bil Rudolf Golouh imenovan za — podžupana. Vse te izpremembe so v zvezi s pripravami za volitve senatorjev in v zvezi s pogonom na vse opozicionalce. Vsa ta izpreminjanja v občinskih odborih po vsej Sloveniji (pa tudi po drugih pokrajinah države) pa se bodo vršila le dotlej, da bo daná priložnost in pravica občanom, da si sami svobodno izvolijo svoje občinske zastopnike. Zakaj tudi pravice se kradejo le nekaj časa.

Neskončnost veseljetva

Ako povprašamo nepoučenega, koliko zvezd vidimo s prostim očesom na nebu v zimski noči, jih bo večina odgovorila: "Nešteto," kar je še najboljši izgovor. V resnici vidimo na nočnem nebu le kakih 3500 zvezd. Z ogromnimi daljnogledi—teleskopi, katerih leče merijo do štiri metre v premeru, pa se lahko vidi v zvezdarnah, kjer jih imajo, na stotisoče zvezd, ki so v resnici sama solnca. Šele fotografična plošča, katero morajo izpostaviti več ur slabi zvezdnati svetlobi, nam ujame na miljone svetovnih teles, ki se ne vidijo niti z najboljšimi daljnogledi. Število zvezd v naši mlečni ali rimski cesti so preračunali na nekako 30 miljard. Vkljub ogromnemu številu svetovja, je vesoljni prostor le deloma naseljen.

Stvar se nam v začetku zdi skoro nemogoča. Veliko bolj umljiva nam postane, če si našo solnčno oblo predstavljamo tako malo, kakor grahovo zrno. Okrog njega kroži naša zemlja in drugi bratski planeti kakor Mars, Saturn, Jupiter, Venera in drugi, a so v primeri z našim "grahovim solncem" majhni kot prašek. Naše najbližje sosednje solnce je "Proksima Centauri." V resnici je oddaljeno 40 bilijonov kilometrov, ako pa merimo z našim grahovim merilom, pa polnih 65 km.

Marsikdo bo povprašal, zakaj taka potrata prostora v vesoljstvu. Vsa solnca, naše, kakor tudi ostala, ki jih vidimo z naše zemlje le kot male točke, ne stoje na miru, kakor se to dozdeva nam zemljanom. Z ogromno hitrostjo hite ta nebesna telesa po prostoru. Tudi naše solnce, ki je nekak očak med ostalimi nebesnimi telesi, hiti s hitrostjo dvajsetih kilometrov v sekundi po prostranstvu. In kako lahko bi se zadela svetovja drug ob drugega, da ni toliko prostora med njimi!

Onostran naše rimske ceste se med zvezdami sveti druga slična cesta, ki pa našim očem ni vidna. Skozi velike teleskope, ki jih imajo po zvezdarnah, jih je videti le še kot male svetlikajoče se meglice. Med tema cestama je nepojmljivo velik prazen prostor, v katerem se ne nahaja nikako nebesno telo. Svetlobni žarek, ki prehiti v sekundi 300.000 km, bi potreboval do tja milijon let.—Nepojmljivo je prostranstvo! Ne more se mu določiti, kje je zgoraj in kje spodaj; nihče mu ni videl začetka, kakor tudi ne konca.

Rdeči križ in boda med rudarji

Izgleda, da bo prisiljen pomagati lačnim rudarskim družinam

Washington, D. C. — (FP)— Znamenja kažejo, da bo moral Ameriški rdeči križ priznati svojo dolžnost in obveznosti, ki jih ima napram stradajočemu prebivalstvu na premogovnih poljih v Pennsylvaniji, West Virginiji, Kentuckyju in Ohiu. Poročilo, ki je bilo te dni predloženo, pokazuje, da se uprava Rdečega križa resno bavi z vprašanjem pomožne akcije za rudarje.

Obravnava proti kentuckiškim rudarjem je odkrila izkoriščanje in terorizem, ki z malimi razlikami prevladujeta na vseh premogovnih poljih. Publiciteta s tem v zvezi škoduje ameriškemu biznisu in poleg tega je omajala zaupanje v Hooverjev režim. Od vseh strani prihajajo vprašanja, zakaj Rdeči križ ne pomaga rudarjem in njihovim družinam, ki se nahajajo v velikem pomanjkanju.

Hoover kot predsednik Združenih držav je tudi predsednik Rdečega križa in je prejel številne pritožbe od Friends Service komisije, ki vodi pomožno akcijo v nekaterih premogovnih distriktih. Poučen je bil, da je governer Pinchot dal postaviti šotorišča v rudarskih naselbinah in poleg tega je prejel številne zahteve, da se nekaj mora storiti za ljudi, ki so postali žrtve poloma industrije mehkega premoga. Ta dejstva ne more nihče ignorirati in vsled tega se pričakuje, da bo Rdeči križ v kratkem naznanil akcijo za pobijanje bede med rudarji.

RAZNE VESTI

Illinoiski senat odglasoval za dohodninski davek

Springfield, Ill. — Zakonski načrt za pobiranje državnega dohodninskega davka v Illinoisu je bil sprejet v državnem senatu zadnjo sredo. Načrt določa 30 milijonov dolarjev davka na leto in dohodki so obdavčeni od enega do šestih odstotkov. Samci imajo $1000 in oženjeni $2000 izvzetka. Spodnja zbornica je medtem odglasovala za odgoditev zasedanja do 5. januarja. Zasedanje je bilo sklicano pred sedmimi tedni z namenom, da reši davčni in finančni kaos v Chicagu, toda do danes še ni bilo absolutno nič rešenega.

Mastna odvetniška plača — $500 na dan

Cleveland, O. — Štirje odvetniki, ki so vodili združitev Bethlehem Steel in Youngstown Sheet & Tube kompanijo, zahtevajo en milijon dolarjev plače za svoje delo. Svojo "vrednost" cenijo na $500 na dan za vsakega in korporacijski odvetnik Smith W. Bennett je na zaslišanju pred sodiščem rekel, da ta "vrednost" ni pretirana. Jeklarski trust je drugačnega mnenja, ker se mu vsota zdi pretirana.

Brezposelnost v Illinoisu narašča

Springfield, Ill. — Državni delavski department estimira, da je v državi več kot milijon delavcev brez dela. Samo v Chicagu je število brezposelnih moških in žensk narastlo na 625,000, kar je 40% od števila delavskega prebivalstva. V ostalih industrijskih mestih in krajih Illinoisa je krog pol milijona delavcev brez dela. Te podatke je podal delavski department governerjevi komisiji za pobijanje brezposelnosti.

Skebi dobili brco za svojo "lojalnost"

Boston, Mass. — Da za skeba nikdo ne mara, niti podjetnik kadar ga več ne potrebuje, je bilo zopet dokazano v tukajšnjih pristaniščih, kjer je bila več mesecev stavka. Sporazum med unijo in plovbnimi interesi predvideva odslovitev vseh stavkolomcev. Podjetniki so sicer sugestirali, naj jim unija odpre vrata, da lahko v njo pristopijo. "Delavci bi jih do zadnjega pobili, kakor hitro bi se odstranila policija", je na to pripomnil zastopnik unije.

Mestnim uslužbencem grozi redukcija

Philadelphia, Pa. — Od 10 do 25% redukcija grozi vsem mestnim uslužbencem radi $15,000,000 deficita v mestni blagajni, katerega notorična Varejeva ganga, ki vlada mesto, namerava pokriti potom znižanja plač. Skoraj polovico budžeta, ki znaša sto milijonov na leto, gre bankirjem za obresti od zadolžnic.

Amerika naj se kar obriše za svoja posojila, pravi Shaw

London. — George Bernard Shaw je v sredo dejal, da Amerika ne bo nikdar dobila vsega svojega denarja, ki ga je med vojno posodila zaveznikom, niti ne bodo zavezniki dobili vseh reparacij od Nemčije. Najbolje je, da se kar sprijaznimo s to resnico.

Skubenje brezposelnih

Philadelphia, Pa. — Trgovci sadja na debelo so se pritožili županu Mackeyju, ker njegov odbor za "pobijanje" brezposelnih skube žrtve brezposelnosti. Pri vsakem zaboju jabolk, ki jih je odbor prodal brezposelnim za prodajanje na cesti, je spravil 80 centov. Trgovci pravijo, da je lansko leto pri tej kupčiji nekdo pobasal $102,400. Županovim odbornikov se torej "pobijanje" brezposelnosti izplača in se rede na njeni mizeriji.

Ameriška razorožitvena delegacija

Washington, D. C. — Predsednik Hoover je te dni imenoval demokratskega senatorja Claude A. Swansona iz Virginije in Henry L. Fletcherja iz Pennsylvanije za delegata na mednarodni razorožitveni konferenci, ki se otvori v Ženevi v prihodnjem februarju. Imenovan bo še eden republikanski senator. Državni tajnik Stimson bo najbrž vodil delegacijo.

Carinska vojna je oživela

Anglija ima glavno zaslugo

Že pred novo angleško "narodno" vlado se je mnogo razpravljalo o carinskih unijah, o preferenčnih carinah, celo o evropski carinski uniji. Vse pa je ostalo skoro pri starem, razen, da so posamezne države sklepale trgovinske pogodbe, s katerimi so urejevale od slučaja do slučaja svoje trgovinsko razmerje. Nezaupanje med državami je preveliko, da bi se o tem celotnem vprašanju resno pomenile. Ko sta hoteli Avstrija in Nemčija skleniti carinsko unijo, so bile takoj ljubosumne velike zahodne države in mala antanta, ki so spravile zadevo pred haaško mednarodno sodišče in jo tam pokopale.

Na Angleškem je sedaj na krmilu "narodna" vlada, v kateri imajo veliko večino konservativci, lastniki angleške industrije in veleposesti. Od nekdaj so konservativci pristaši zaščitnih carin, zato so jo takoj pričeli uvajati, ko so prišli na krmilo. Angleži ne računajo s tem, kaj poreko druge države, ne ozirajo se na mednarodne institucije, marveč hočejo varovati le svojo kožo, svoje cesarstvo, svoj svetovni imperij. Z nastopom nove angleške vlade je Anglija prenehala biti država, ki gleda na interese človeštva z velikega človeškanskega stališča. Začela je voditi svojo lastno politiko neglede na mednarodna vprašanja o svetovnem miru, o sporazumu narodov in morda celo o razorožitvi, dasi to vprašanje vsaj na zunaj nekoliko resneje obravnava.

Z uvedbo angleške zaščitne carine bodo prizadete razne države, ki so doslej izvažale svoje izdelke na angleški trg. Predvsem je prizadeta Francija, ki je prav mnogo izdelkov izvažala v Anglijo. V francoskih gospodarskih krogih je uvedba zaščitne carine v Angliji povzročila silno vznemirjenje, ki se bo odražalo tudi v politiki. Politične razmere med Francijo in Anglijo so bile že doslej zrahljane, angleška zaščitna carina pa bo dosedanje odnošaje poostrila. In isto, kar velja za Francijo, velja skoro za vso Evropo. Gospodarstvo Evrope bo moralo iskati novega trga, nastale bodo nove gospodarske reorientacije in z njimi bodo naraščala tudi politična nasprotja. Tudi vidni vzrok svetovne vojne je bila carinska vojna med Avstroogrsko in Srbijo, dasi je v glavnem šlo Nemcem za razširitev svetovnega trga.

Z odstopom angleške delavske vlade, ki je z vso energijo pospeševala plemenite mednarodne cilje, se je angleška politika bistveno izpremenila. Anglija ni več posredovalec sporazuma med narodi, Anglija ne misli več iskreno na mednarodno sodelovanje, marveč le nase, ker politična moč ni več v rokah delavske stranke. Ta zgled iz sedanje zgodovine nam dovolj jasno kaže, kako velikega pomena je, da se delavstvo politično konsolidira ter da si pribori politični vpliv v upravah držav. Zakaj politika delavskih strank je mednarodna, je v interesu človeštva in zaradi tega je silne važnosti politična moč socialističnega delavstva ne le za posamezne države nego tudi v mednarodnem socialnem in političnem ter gospodarskem razvoju.—"D. P."

GLASOVI IZ NASELBIN

(Nadaljevanje z 2. strani.)

tu. So pota. Ali vožnja skoro ne pride v poštev. Kdo naj se okoristi z vozom, ki buta semtertja, kakor čolnič na viharnem morju? Kje je tu mogoče izcimiti kako radost iz vožnje? Voz skače in buta kot neugnano živinče, treba se je oprijeti, držati, sicer vrže raz sebe vsak tovor. Gora je trdna, stoji visoko, odbija grom in bliske, plazove—vsi elementi uprizarjajo tu svoj največji pleš, ki prinaša presenečenje vsem prebivalcem v ravnini. Gora je vihar! Vse kar v svoji tišini ustvari, zdrvi navzdol v poplavi. Gora zahteva mnogo volje, ker vsak korak je treba proučiti, bo li držal stopinjo ali ne.

Vse to je videla mladenka, zato ne želi "na visoke gore," se bo rajši "možila na ravno polje," kjer so "gladke stezice do bistre vode." Ne, naša pesem je več kot otožje in sentimentalnost, ker pelje preko takega razpoloženja k večjim virom, ki so vredni najboljših učencev in najglobljega proučevanja. Ta pesem je biser in prodira v bisere in gmote, iz katerih se oblikuje vse socialno življenje vsakega ljudstva. Kdo neki jo bo osvobodil?

J. Kovacic.

Tudi pri nas ni dela

Springfield, Ill. — Tudi tukaj je mnogo brezposelnih in dela ni nikjer; če bi ga pri belem dnevu z lučjo iskal, bi ga ne dobil. Mnogo premogarjev hodi za delom od rova do rova, pa zaman. Isto se godi s tovarniškimi delavci. Kljub temu pa vsi skupaj lepo čakamo na povratek prosperitete, ki se mudi za nekim voglom. Vsekakor ne bo prej pomoči, dokler se ne bodo vsi delavci organizirali in izvojevali svoje pravice sami. To pa bodo storili edino le z glasovnico: glasovati bodo morali za delavske kandidate.

Ravno sedaj spet zboruje zvezni kongres. Toda za koga? V prid delavstva gotovo ne, ampak v prid kapitalizma. Zato pa se moramo vsi delavci organizirati pravočasno, da postavimo svoje zastopnike v javne urade.

John Ocepek.

Božičnica mladinske šole

Cleveland, O. — Kakor vsako leto, odkar slov. mlad. šola obstoji, tako tudi letos bodo otroci, ki pohajajo slov. šolo v SND, priredili božično prireditev na božični večer, 24. decemba. Uprizorili bodo dve igri, in sicer "Miklavž prihaja" in "Otrok je bolan." Na lanski prireditvi, oziroma igri, ki so jo uprizorili učenci slov. mladinske šole, so se izkazali kot dobri igralci in letos bodo naredili gotovo še boljše. Tako je prav, ker potrebujemo mladih moči na naših deskah. Pridite pogledat, prepričajte se vsi. Ves čisti dobiček gre v sklad slov. mladinske šole.

Kakor druga leta, tako tudi letos se bo obdarovalo vse otroke, ki bodo navzoči. Da pa bo lepše za otroke, se je naročil Miklavža, ki bo delil darila. Kdor hoče svojega sorodnika ali prijatelja obdariti naj prinese dar v SN dom tajniku in naj napiše ime in naslov, komu je namenjeno. Drugo bo opravil Miklavž.

Za prosvetni odbor SND., L. Z.

Naše razmere

Monroe, Mich. — Tudi to mesto je sedanja kriza resno potisnila v zagato. Dela se od 3 do 4 dni na teden in plača je od 29 do 35c na uro. V prošlem letu so reducirali mezde precej, za celih 30%. Bečlar se sedaj le bolj slabo preživi. V časopisih se vidi, da delavstvo strada povsod. Dela ni in denarja ni. Vsega pa je dovolj v skladiščih in po trgovinah. Tako ureja in veleva sedanji modri kapitalistični red, da morajo tisoče in milijone ljudi stradati, medtem pa se v zobilju valja peščica parazitov.

Dovolj dolgo že traja brezdelje in stradanje, ki ga seveda spremlja. Toda, kakor kaže, ne bo še kmalu nobene izpremembe. Toda počasi se bo delavstvo vseeno enkrat moralo zbuditi in zahtevati svoje, prav tako kot je zahtevalo delavstvo v drugih državah in pometlo s svojimi vladarji in krvosesi. Rusi so jih strmoglavili, Francozi že davno, sedaj Španija. Počasi, a sigurno gremo naprej, ker drugače menda ni mogoče.

Še daleč smo od pravega življenja kot bi moralo biti. Izkoriščanje in izžemanje še cvete kot je cvetelo v fevdalni dobi. Kljub temu pa je upanje, da pride čas, ko se izkoplje delavstvo tudi iz sedanje mezdne sužnosti. Danes smo pa tako civilizirani, da še stari kozli hodijo poslušat razne humbugarje. Treba bo še mnogo dela, da se prežene temo in nezavednost!—Frank Kroll.

Naša selitev

Roslyn, Wash. — Sedaj bo treba le pri peči sedeti in si dolgčas s čitanjem preganjati. Šele pred kratkim smo se sem preselili iz Red Lodga, Mont. Pregnala nas je brezposelnost s tisoči drugih delavcev. Bila sem tukaj komaj en teden, pa sem že srečala nove Redlodčane. In človek se jih razveseli, četudi nismo bili v Red Lodgu posebno skupaj. Vsekakor jim svetujem, da ne delajo zgage z raznimi obrekovanji. Samo z resnico na dan, pa bo za vse prav. Vsak naj pometa pred svojim pragom, pa ne bo treba zagovarjati se nikjer. Stari smo dovolj, da lahko sami poskrbimo za naše zadeve, ne da bi se drugi vmešavali vanje. To naj zadostuje.—Paulina Kosorok.

Liga tujezemskih delavcev

Bellaire, O. — Tukajšnje organizacije raznih vrst so osnovale obrambno organizacijo tujezemskih delavcev, ki se imenuje "The League for Protection of Foreign Born." Ta organizacija je sklicala javni sestanek za 29. nov. Poset je bil velikanski in govorili so W. T. Roberts, član ohijske legislature, Frank Ledvinka, bivši predsednik 5. podokrožja U.M.W., in Peterson, član I.L.D. in njen zastopnik. Sprejeta je bila resolucija v smislu osnove imenovane organizacije ter poslana ohijskim kongresnikom ter vsem listom. To resolucijo je odobrilo tudi društvo št. 256 SNPJ in jo podpisal društveni odbor. Resolucija povdarja, da smo proti gotovim nameravanim zakonom, ki so naperjeni proti tujezemcem itd.

Theo. Vucelich, tajnik.

Vabilo na Miklavžev večer

Johnstown, Pa. — Slov. del. dom na Moxhamu priredi v četrtek zvečer 24. dec. Miklavžev večer. Ker je naš Dom še vsako leto povabil Miklavža, da je obdaril in razveselil našo mladino, je direktorij sklenil, da se ga tudi letos povabi, četudi so slabi časi. Cenjeni starši od blizu in daleč, pridite in pripeljite svoje otroke, da se bodo zabavali, ker to je samo enkrat v letu. Tudi za odrasle bo dobro preskrbljeno v vseh ozirih, da bo vsak zadovoljen in ne bo nobenemu šal kdor bo prišel. Vstopnina samo 25c za odrasle osebe. Na svidenje 24. dec.!—Direktorij.

Stari stroji v rovu

Maple Creek, Utah. — Tukajšnja premogokopna družba, ki nosi ime te naselbine, obratuje letos prav slabo, četudi ima dovolj naročil, da bi lahko delali vsak dan vso zimo. Pričeli smo obratovati s polno paro 1. nov., sedaj pa moramo biti doma tudi po teden dni ali še več skupaj. To pa vsled tega, ker ta družba veruje v obrabljene stroje, in kadar se tak stroj polomi, moramo ostati toliko časa doma, da spet na njegovo mesto privlečejo iz Salt Lake mesta kakšno staro šaro. Tako se nam je zgodilo že trikrat v enem mesecu. Motor se užge in končano je. Preobloženi so, pa se pokvarijo.

Ta družba spravi na dan od 4 do 7 tovornih voz premoga. Je baje v slabih finančnih razmerah, vsled česar baje ne more kupiti boljših strojev. Mi delavci pa smo pri tem prizadeti in moramo tudi čakati s plačo. Ribničan bi rekel: "Ni denarca ne blaga." Prihodnjič bom omenil na kratko tudi tukajšnji kapitalistični režim in mezdo. Vesele praznike in srečno novo leto vsem!

Joseph Drolz.

Vabilo na koncert

Pittsburgh, Pa. — Federacija jugoslovanskih delavskih klubov zapadne Penne priredi velik koncert s plesom v petek na 1. jan. 1932 v Slovenskem domu na 57. cesti in Butler st. tukaj. Program bo izredno lep in zanimiv ter bo vseboval 17 točk. Uljudno vabimo vse okoliške jugoslovanske prebivalce. Pričetek programa točno ob 3. popoldne. Vstopnina 50c.

Pripravljalni odbor.

—Federated Pictures.

Slika kaže cesto v okolici Detroita v momentu, ko je Lowell R. Bailes, letalec iz Springfielda, Mass., treščil na tla med poletom za nove rekorde. Letalo je zgorelo. Beli krog označuje letalčevo truplo.

V boju za kruh

Za Prosveto spisal *Nace Miheve*

"Tudi jaz bi bila rada že na cilju. Sem že kar okamenela v tej podvodni ječi."

"Zbogom, gospa," in Lenčka je smuknila po stopnicah navzgor.

Drugi dan proti poldnevu je gospod konzul naročil Lenčki, naj spravita vse v red, ker se proti večeru že izkrcajo. Lenčka je Marti to sporočila in jo prosila, da mesto nje par ur popoldne vse potrebno uredi, ker bi šla rada še enkrat obiskati ono ženo v tretjem razredu. Lenčka je vse pospravila kar je bilo v kabinah, ki so bile konzulu na razpolago. Več otroških stvari, za katere je vedela, da se ne bodo več rabile, je zavila v papir in nesla otrokom one žene v tretjem razredu. Ko je bila že gotova, je urno skočila po stopnicah v morske katakombe. Otroci so jo že od daleč zagledali in klicali.

"Teta, teta pride."

"Še pred večerom smo v pristanišču! Kmalu smo rešeni. Naš gospod nam je naročil, naj vse pospravimo," je Lenčka pripovedovala ženi. Medtem pa sta se oba otroka obešala in jo vlekla k tlom tako radostno, kakor da bi res bila teta. Lenčki pa so od radosti zaigrale oči v morju solz. Razdelila je jima, kar je prinesla seboj.

"Hvala vam lepa, gospa. Veliko ste mi olajšali to dolgo potovanje!"

"Tudi vi meni, vaše tolažilne besede so bile zame kakor kapljice na izsušeno zemljo in iz katere črpa hrano veja roža. Upajmo, da se še katerikrat srečamo v življenju." Tako ji je rekla Lenčka, nato pa se je prisrčno poslovila.

Zamolkel glas parne sirene je Lenčko zbudil iz njenega premišljevanja in ji naznanil, da se bliža nova domovina, ki si jo je zbral njen ljubljeni mož Jože. Bila je polna iluzij, mislila je, da jo Jože na obali čaka in jo vroče pritisne na svoje prsi in poljubi. Ali bila je to le iluzija. Ko se je parnik ustavil ob pomolu in so se izkrcali, so sedli v avto in že so stali na peronu železnice, ki jih je s prav tako naglico odpeljala v Washington. Od tam pa zopet v avto in v hotel. Vse je šlo z neko naglico, ki ji Lenčka ni znala slediti. Šele po par dnevih je pričela razmišljevati, kje se nahaja.

XXI.

Veselo pismo

Brezsrčno jo je pričel mučiti dolgčas, dan za dnem je vedno bolj trpela. V njenem srcu je zavladal obup. Mučil jo je nemir, a znala ga je skrivati. Nihče ni vedel, koliko trpi. Počasi je pričela pešati. Obledela je, kakor cvet brez solnca. Njeno trpljenje ni hotelo ponehati. Vedno globlje jo je glodalo v srcu.

Preteklo je že šest tednov. Vroči avgust je vso konzulovo družino izvabil v kopališče, le Marta in Lenčka sta ostali doma, da v tem času prečistita stanovanja. Lenčka je postajala od dne do dne bolj otožna, jela je posedati in pri tem zatopljeno zrla v tla. Marta jo je večkrat skušala spraviti v dobro voljo in največkrat se ji je to posrečilo, vendar pa vedno redkeje. Zvečer sta sedeli na balkonu in Marta je listala koledar, ki ga je prinesla še s seboj. Neki torek pa Marta vrže koledar na mizo in skoči k Lenčki, jo prime krog vratu:

"Ti dragec, jutri je tvoj god, pa nič ne poveš!" Lenčka se obrne proti Marti:

"Da, moje mame god je in moj. Mati mi je na ta dan vsako leto spekla potico. Res črna je bila, vendar slajša od bele v tujini."

Ko sta tako kramljali, zapoje nenadoma hišni zvonec in Marta, ki je bila bližje vrat, gre odpirat. Pismonoša jo vpraša za Heleno Poznik, Marta pa vzame pismo in urno steče k Lenčki.

"Joj, mogoče je Jože pisal."

Ko pa pogleda pisavo, vidi, da ni njegova. Urno odpre pismo in prvi pogled je na podpisu. Podpisana je bila Alfreda. Nato pa čita:

"Draga mi prijateljica Lenčka!

Upam, da Te moje pisemce dobi. Obenem ti naznanim, da se nahajamo čili in zdravi, tako Tvoj mož Jože kakor tudi jaz ter želimo, da prideš k nam prej ko mogoče. Posebno pa želi to Tvoj mož. Sporoči kdaj prideš, da Te počakamo. Do tedaj zdravstvuj! Alfreda. (Po naročilu Tvojega moža)."

Lenčka je ostrmela in ni vedela ali naj verjame svoji sreči. Kmalu pa se je zavedla, rdečica jo je po licih objela, čutila se je močno in pričela pospravljati svoje stvari za odpotovanje.

Na večer, ko se je vrnila konzulova družina domov, je gospej takoj sporočila, da odide k svojemu možu v Pittsburgh.

V Lenčki je življenje zopet kipelo. Pohitela je na brzojavni urad in oddala brzojavko na Alfredo, da se takoj odpelje v Pittsburgh.

Marta je imela polne roke dela, pomagala je Lenčki in jo spotoma tudi učila, kako naj potuje. Skrbela je zanjo in vesela je bila, da se je vse to spolnilo, kar je Lenčki vedno pripovedovala. Težko sta se ločili, vendar pa sta bili obedve veseli. Pred odhodom jo je Marta poljubovala, kakor da bi bil to njen otrok. Naposled ji Marta pravi:

"Saj se bomo še videli, mogoče prej, ko jaz mislim!

Lenčka je nekako začudeno pogleda:

"Videli?"

"Da!"

"Kako to?"

"Imam pač tak vtis, moja slutnja se vedno izpolni!"

"Vesela bom, če se res še kdaj vidiva!"

"Tudi jaz," reče Marta in stisne ji še enkrat roko. Lenčka se je nato odpeljala in še dolgo je gledala pri oknu ter mahala z robcem v slovo . . .

XXII.

Svidenje

Nedelja je bila, solnce se je že navse zgodaj smejalo; na tovarniških dimnikih so se konice strelovodov svetile, dimniki pa so bili zaviti v črn prah, ki se je v solncu leskетal. Jože je že prejšnji dan sklenil, da vstane zarana in gre ven, ven, kjer pleše solnce po zeleni zemeljski odeji. Jože je rad hodil po polju in užival življenje prirode okoli sebe. Tu v Ameriki je šele spoznal, kakšno bogastvo je sipala priroda, z dlanjo je gladil zlato klasje in bil je vesel kakor še dolgo ne. Ni pa sam vedel od kod to veselje, čutil se je kakor bi skrb še nikoli ne položila roke nanj. Sklenil je, da ostane ves dan zunaj in se vrne šele proti večeru domov. Ko je gledal vzhajajoče solnce, tedaj je dejal sam pri sebi:

"In bo! Bo izšlo solnce tudi za nas, solnce svobode!"

Tako je Jože filozofiral in šel naprej po polju, pri tem pa se ni zavedal, da je bil že daleč. Oddaljen od svojega kraja je naenkrat začul glasove godbe, ki so prihajali iz gozdiča, do katerega je bilo še kaka milja. Jože je šel naprej v smeri godbe, kakor da bi ga nekaj tja vodilo. Ko je bil oddaljen še kake četrt ure, se mu je zdelo, da je ves gozdič magnetičen, tako ga je vleklo tja. Nevedoč je pospešil korake in že je bil tam, kjer so ljudje rajali, se zabavali in popevali.

(Dalje prihodnjič.)

Friderik Mistral:

STRAHOVI

Okoli 1820 ali 1825, za točne časovne podatke nam tu ne gre, je preminul v Maillani neki Claudillon. In ker ni imel otrok, je ostala njegova hiša zaklenjena pet ali šest mesecev. Nazadnje pa se je vendar nastanil v njej najemnik in okna so se zopet odprla. Toda po nekaj dneh je krožil po Maillani čuden glas: pri Claudillonovih straši.

Novi stanovnik in njegova bolja polovica sta slišala vso noč premikanje in brskanje: svojevrsten šum, kakor da brbaš po papirju. Čim so prižgali svetiljko, se ni čulo nič več; a brž ko so jo ugasili, se je skrivnostno šuštljanje pričenjalo vnovič. Zaman sta stikala po vseh kotih v hiši, čistila jedilno shrambo, gledala pod posteljo, pod stopnišče — opazila nista nič, kar bi utegnilo pojasniti nočni nemir, in ta hrup se je ponavljal vsako noč. To pa tako, vam rečem, da sta se ta dva človeka poplašila in se izselila, rekoč sosedom: "Naj tu spi, kdor hoče, v Claudillonovi hiši: tukaj straši." Pa sta šla.

Sosedje so se sicer tudi bali, vendar so hoteli videti, kaj se godi. In najhrabrejši so oboroženi z vilami in s puškami prihajali zaporedoma spat h Claudillonovim. A kakor hitro je svetilnica ugasnila, se je vražji trušč oglašal na novo; papir se je mečkal — dognati pa nisi mogel, odkod prihaja trušč . . .

Stražniki so se križali in govorili besede, s katerimi se odganjajo duhovi:

Če si blaga duša, se oglasi kaj, če si hudoba, beži v kraj!

To je bilo bob ob steno in ropotu ni bilo ne kraja ne konca. Pred pečjo, v mlinu, na perišču, na preji so se ljudje menili zgolj o duhovih . . . In vsakdo je dodal kaj iz svojega: na vrhu stopnic se je našel škorenj, svetlo zlikan škorenj; nekateri so videli pošast v plamenu, ki se je bližala po dimniku!

Ljudje so se ob nedeljah zbirali pri vaškem vodnjaku in se vsi pogovarjali o tem: "Claudillon, ubogi Claudillon je bil vendar poštenjak, on to ne more biti."

"Kdo pa naj bi bil potem?"

Veliki Karel, šaljivec, ki se je znal resno držati in se ga je vse balo, kajti obvladal je vse, tako po stasu svojega velikanskega telesa kakor po možatosti svoje besede, je pokašljal in dejal:

"Mar ni to jasno? Ker se pač premetajo papirji, morajo to biti notarji."

Ljudje pa vsi v en glas:

"Veliki Karel ima prav, notarji morajo biti, ker preobračajo papirje."

"Veste," je dodal stari učitelj Ferrut, "sedaj sem se domislil, ta hiša se je v moji mladosti prodala na sodišču. Prihajala je iz dedščine, za katero so se kakih dvajset let tožarili v Tarasconu. Toliko so grabili in gulili beležniki, odvetniki, tožilci, da se je, bogme, vse potrošilo . . . Nič čudnega, če hodijo zdaj vohljat po spisih in listinah, ki so jih napravili."

"Notarji so! notarji so!" Drugega poslej ni bilo čuti kakor to po maillaneskih ulicah. Maillanci radi tega niso več mogli spati in kadar se je pomenek zasukal na stvar, jih je spreletavala zona.

"Ha! bomo že videli, ali so res notarji!" je hladnokrvno izustil g. Jerko.

Moj rajni stric Hieronin je svoje dni služil pri dragoncih, kjer je bil podčastnik v Bonapartovem času, in je samozavestno nosil nad nosom slavno brazgotino po krasnem udarcu s sabljo, ki mu ga je v bitki pri Slavkovem krepko prisolil nemški huzar. Obkratkem, g. Jerko je nabil svoje pištole in pokojno, kakor bi šel na cipe, v mraku krenil na dom ubogega Claudillona. S seboj je imel slepico, ki jo je prekril s svojim plaščem, se zleknil na dva stola in čakal, kedaj bodo notarji začeli škrabati po papirju.

Zdajci pa šuš-šuš, kr-kr! papir jame šelestiti . . . Moj stric brž odkrije slepico in kaj vidi? dve podgani, debeli podgani, ki bežita proti podstrešju.

G. Jerko je stopil nad podstrešje in na deskah našel kratko in malo plast suhega trtnega listja. Rajni Claudillon je bil po vsem videzu pred smrtjo shranil svoje grozdje na izbo ter ga razgrnil po sloju trsovine. Ko je umrl, so podgane požrle jagode, in čim je bilo grozdje obrano, so te mrcine slednjo noč prihajale štefnjat pod lepenje ter iskat zrn, ki jih je bilo morda še kaj. Moj stric je odnesel trtovino ter odšel spat. Ko se je drugo jutro pokazal na vaškem trgu, so mu rekli kmetje:

"No, gospod Jerko, nekam bledi ste videti! So se notarji prikazali?"

G. Jerko se je odrezal: "Vaši notarji niso bili nič drugega ko par podgan, ki so škrebljale po suhi trtovini, nastlani po podu na podstrešju."

Silen smeh je popadel vrle Maillanee in posihdob moji sovaščani niso več verjeli v strašila in prikazni.

Valentin Katajev:

Nepoboljšljivi Tupjagin

— No, kaj porečete zdaj, miloštivi gospod? — sem vzkliknil veselo, ko sem stopil v zatohli Tupjaginov kabinet.

— Kaj pa je, se je kislo namrdnil Tupjagin in stisnil svoje tanke, vijoličaste ustnice.

Da bi povečal njegovo pozornost, sem napravil pomembno pavzo in končno malomarno spregovoril:

— Kovan denar. Izdan od sovjetskih oblasti.

— Neumnost! je odvrnil Tupjagin.

— In današnje časopisne številke. Na prvi strani.

Pomolil sem mu časopis pod nos. Z enim samim pogledom je leno preletel vrstice, podčrtane z višnjevim svinčnikom, in dejal:

— Lažejo. Očala natikajo. Rusijo so pogubili in zdaj hočejo še poštene ljudi varati.

— Kdo je pogubil Rusijo?

— Vaši boljševiki so jo pogubili. Čutijo, da je njihova pesmica izpeta in zato mamijo lahkoverne ljudi. Lahko rečem, da ne bosta minula dva tedna, ko se bodo zrušili v nič vsi vaši sovjeti ljudskih komisarjev z vašim kovanim denarjem vred.

— Tupjagin . . . Ha-ha! Kar divim se vam! Isto ste trdili že pred dvema letoma.

— Jaz svoje prepričanje ne menjam. Takrat sem trdil isto, kar še danes trdim. Vaš kovani denar je prevara.

— Tako torej! To naj bo po vašem tudi prevara? sem vzkliknil in privlekel iz žepa novčič za 20 kopejk.

Tupjagin je površno pogledal denar, ki se je svetil v moji roki, in skomignil z rameni:

— Običajni nikolajevski novec, ki so ga boljševiki sedemnajstega leta ukradli iz dvorne blagajne.

— Da, Tupjagin, glejte: namesto orla sta tu vtisnjena vam tako odvratna srp in kladivo z napisom: Proletarci vseh dežel, združite se!

— Neumnost! To so prilepili! Zaškrtal sem z zobmi.

— Poslušajte, Tupjagin! Tu imam petrubeljsko asignacijo, vidite? Potegnil sem iz žepa bankovec. — Pazno si ga oglejte. Takoj lahko greva v katerokoli trgovino, kupiva četrtinko tobaka in dobiva preostanek izplačan v srebru.

— Glupost! Noben pameten človek vam ne bo zamenjal tega sumljivega papirja s srebrom.

Začutil sem, da me pričenja v grlu dušiti. Zbral sem vso silo svoje volje in kriknil:

— Tupjagin! Kakšen denar pa potemtakem priznavate?

— Ro-ma-nov-ski, je zategnjeno odgovoril Tupjagin. — Niko-lajev-ski. To je pravi denar. Brez vsakih zvitih mahinacij.

— Tako, dragi sodrug Tupjagin! sem dejal z laskavim nasmeškom. — Izborno! Povejte mi, prosim, kaj visi tam na steni med obema oknoma?

— Zrcalo, — je začudeno odvrnil Tupjagin.

— Da, zrcalo, ki meni ne ugaja!

To rekši sem zgrabil bronastega psa, ki je stal na pisalni mizi, in ga zalučal v zrcalo. Razbito steklo se je razletelo na vse strani. Tupjagin je okamenel.

— Poleg tega mi tudi barva vaših tapet ne ugaja. Takoj jo popravimo.

Vzel sem z mize precejšnjo stelkenico črnila in preden sta pretekli dve minuti, so imele tapete jako originalne in živo pisane okrasake. Potem sem istresel iz pernice vso njeno vsebino, raspral z špnim pošem žametasti turški divan, pomašil vanj žalostne ostanke stenske ure, iztisnil v gospodarjeve nočne copate tubo sintetikona in zakuril kamin s trakami iz najfinejše hrastovine.

— Upam, sem dejal laskavo, da ne boste stvari ovadili ljudskemu sodišču. Nič ne bi rekel, če bi bilo to še staro okrožno sodišče, toda, saj ni vredno imeti opravka s tem garjevim boljševiškim sodiščem! Kaj mislite, Tupjagin? Bolje bo, da vam kar na roko izplačam 500 rubljev za popravo pohištva v tem vašem mračnem brlogu in stvar bo končana.

— Kakor hočete, — je odvrnil Tupjagin suho.

— Vzemite, prosim! sem dejal in mu ponudil romanovski bankovec za 500 rubljev.

— Kaj se šalite z menoj?"

— Kaj še! Tu vendar ne more biti govora o kaki šali, — sem žalostno odgovoril. — Če si znal svojemu staremu samskemu prijatelju razbiti pohištvo, potem ga tudi plačaj! Pa ne s kakim sovjetskim denarjem . . . garjevim . . . Zvita mahinacija. Plačaj s pravim, romanovskim!

— Upam, da se vendarle norčujete, — je hripavo zašepetal Tupjagin.

— Nikakor ne . . . ! Na svidenje, Tupjagin! . . . Svetujem vam, kupite pohištvo na Suharevki. Tam je namreč vse cenejše in slabše. Samo v kakem gnusnem boljševiškem državnem trustu nikar ne kupujte!

Popolnoma kvaležna zanesljivemu želodčnem zdravilu

"Chicago, Ill., 4. nov. 1931, S. Kedvale Ave. — Pred 19 leti smo prišli v Chicago in od tistega časa vživamo

Trinerjevo Grenko Vino

katerega sem dajala mojima dvema sinovama stara 5 in 9 let. Danes ga jemljeta ravno tako kakor mi. Hvala temu zdravilu, moj moš ni bil nikoli hudo bolan. Mi ga imamo kot za najvažnejše pri naši hiši. Vaša, Mrs. Marie Filip." — Takole zadovoljni in hvaležni odjemalci Trinerjevega grenkega vina so najboljše priporočilo, za to izvrstno toniko, katera da hitro in gotovo pomoč v slučaju zapetnice, zgube apetita, glavobola, zgube spanca in nervoznosti. Vsak lekarnar ga ima na prodaj. Ako se ne dobi v vaši sosedščini, pišite na Jos. Triner Co., 1333 So. Ashland Ave., Chicago, Ill. —(Adv.)

DENTIST

DOBRI ZOBJE $8

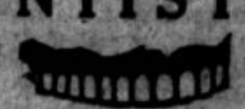

Garantirani

PREGLEDAM BREZPLAČNO
MOJE CENE SO ZMERNE

Crowns v nikini do $5.00
Fillings v nikini do $1.00
Dajanje gasa z OXYGEN za izdiranje zob brez bolečine

X-RAY DELO—Vesemite moj nasvet in moje cene za vaše delo na zobeh predno se podatite kje drugje.

DR. CARY

20 letna izkušnja v praksi

N. W. Corner State and Randolph St., 2nd Floor
Over Drug Store Entrance
6 W. Randolph St.
Odprto vsaker do 2.—V nedeljo od 6 do 1 ure.

Ščurki in stenice

Grög pride v trgovino z živalmi.

"Nekaj ščurkov in stenic potrebujem. Ali mi lahko z njimi postrežete?"

"Seveda! Koliko bi jih pa hoteli?"

"Kakih šest sto ščurkov in tisoč stenic."

"Kaj pa boste z njimi? Ali se hočete iz nas norčevati?"

"Kaj pa mislite! Hišni lastnik zahteva, da se moram izseliti in zapustim stanovanje prav tako, kakor sem ga dobil. Pa naj ga ima!"

ZA PRAZNIKE

Skupno potovanje

Ako ste namenjeni za božične praznike v stari kraj, tedaj je v Vašem interesu, da se pridružite svojim rojakom na glavnem božičnem skupnem potovanju Slovencev na 11. dec. Nudijo se Vam izredne ugodnosti. Takoj pišite za vsa potrebna pojasnila na spodnji naslov.

Denarne pošiljke

Božič je čas denarnih pošiljk v stari kraj. Ako le morete, se spomnite potrebnih svojcev s primernim darom, četudi majhnim; vsak dolar bo dobrodošel.—Naša denarna nakazila za božič, poslana po naši tvrdki, bodo hitro in zanesljivo dostavljena v starem kraju, pa bodisi že v dinarjih, lirah, dolarjih ali drugi valuti.

Vsa pisma in druge pošiljke naslovite na:

LEO ZAKRAJŠEK

636—9th Ave. New York, N. Y.

NAROČITE SI DNEVNIK LIST PROSVETA

Cenjeni brat (sestra) S. N. P. J.!

Po sklepu 9. redne konvencije se sedaj lahko naroči na list Prosveta k prištetje eden, dva ali tri člane iz ene družine in iz enega naslova k eni naročnini. List Prosveta stane za vse enako, za člane ali nečlane $6.00 na eno leto naročalna. Ker pa člani še plačajo pri asesmentu $1.20 za tednik se jim to prišteje k naročnini. Mi prištejemo enega, dva ali tri člane iz ene družine k eni naročnini. Torej sedaj ni vzroka, reči, da je list predrag za člane S. N. P. J. List Prosveta je vaše lastnina in gotovo je skoro v vsaki družini nekdo, ki bi rad čital list vsak dan. Torej sedaj imate priliko, da se tudi Vi naročite na dnevnik Prosveto. Cena lista Prosveta je:

Za Združ. države in Kanado $6.00		Za Cicero in Chicago je..... $7.80	
1 tednik in.....	4.00	1 tednik in.....	6.00
2 tednika in.....	3.60	2 tednika in.....	5.40
3 tednike in.....	2.40	3 tednike in.....	3.60

Izpolnite spodnji kupon, priložite potrebno vsoto denarja ali Money Order v pismu in si naročite Prosveto, list, ki je vaša lastnina.

Pojasnilo:—Vsakej kakor hitro kateri teh članov preneha biti član SNPJ, ali če se preseli proč od družine in bo zahteval sam svoj list tednik, bode moral tisti član iz dotične družine, ki je tako skupno naročena na dnevnik Prosveto, to takoj naznaniti upravništvu lista, in obenem doplačati dotično vsoto listu Prosveta. Ako tega ne store, tedaj mora upravništvo zniža datum za to vsoto naročniku.

PROSVETA, SNPJ, 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
Priloženo pošiljam naročnino za list Prosveta vsoto $.....

Ime ..... Čl. društva št.....

Naslov .....

Mesto ..... Država.....

Nov naročnik ..... Star naročnik.....

Ustavite tednik in ga pripišite k moji naročnini od sledečih članov moje družine:

Ime ..... Čl. društva št.....

Ime ..... Čl. društva št.....

Ime ..... Čl. društva št.....

Žepni koledarji 1932

S. N. P. JEDNOTE

so zunaj in razposlani na društva in posamezmike, ki so jih naročili. Članstvo naj jih vzame pri društvenih tajnikih. Društva, ki jih še niso naročila, lahko to store, ker jih imamo še okrog en tisoč na rokah. Naročite si lahko samo enega ali pa več skupaj. Stanejo samo 25 centov komad. Pošljite nam naročilo in priložite poštne znamke v pismu ali pa denar. Naročite pravočasno in pošljite vaše naročilo na naslov:

PROSVETA
2657 S. Lawndale Ave.,
Chicago, Ill.

Z bližanjem koncu leta se širi mišljenje na Božič. Da spoznamo kakc se hitro prijemlje mišljenje na Božič, je potrebno, da premislimo vrvenje gruče ljudstva, ki hiti in se peha v prodajalnah v ti sezoni leta. Vzlic vsem sitnostim in slabostim se ljudstvo veseli in zabava.

Ni enakega praznika kot je Božič. Prihod tega prinaša letno ugibanja o darilih in skoro vsakdo se nahaja v iskanju odgovora samemu sebi, ki se navadno konča nekako takole: Kje naj dobim kakšno darilo, ki bo zadovoljilo moje prijatelje, bo koristno in vendar ne preveč drago?

To je uganka, ki dela preglavice vsakomur, brez razlike kako radi dajejo božična darila. Vedoč vse .to so tovarnarji Lucky Strike cigaret pripravili poseben krasen kožični zavoj, za ovitek zavojev Lucky Strike cigaret, kot rešitev božičnega darila uganke.

Ta posebni božični zavoj, simbol vesele sezone, je zelo dekorativen in praktičen. Lepe okusne barve, složene nalašč za božično sliko. Povrhu pa ta posebni božični zavoj tudi obvaruje pri pošiljanju Lucky Strike cigaret prijateljem pred raztrganjem. Pred kratkim so tovarnarji Lucky Strike cigaret osvojili novo metodo zavitka "tab" cellophane zavoja za njih produkt, kateri ohrani cigarete sveže kot so bile, ko so zapustile tovarno.

Za one, ki nameravajo poslati božično darilo večim svojim prijateljem, bo posebno dobro došel "poseben božični zavoj 200 Lucky Strike cigaret," ker ne bo treba zgubljati s tem dosti časa in energije za nakupovanje božičnih daril in obenem in istem času bo njih darilo koristno in praktično. S tem se obvarujejo pred tistim drvenjem in pehanjem iz prodajalne v prodajalno z namenom, da dobe nekaj, kar bi zadovolilo njih prijatelje v času, ko so vse prodajalne izredno prenapolnjene z ljudmi pri nakupovanju božičnih daril in kojih namen je skoro enak, s tem, da pošljejo vsaki grupi po en poseben Lucky Strike Božični ZAVOJ cigaret.

Tovarnarji, izdelovalci Lucky Strike cigaret, se niso ustrašili in so dali vso možnost pri izdelavi najfinejših cigaret, ki ste jih še kedaj kadili. Samo najboljši tobak, smetana pridelka, se rabi pri izdelavi Lucky Strike in poleg tega, škodljiv dražilec, ki se nahaja naravno v vsakem listu tobaka, je odpravljen s procesom opečenja vteveši uporabljanje ultra violetnih žarkov. Ta proces prepečenja je v varstvo vašega grla proti dražljivostim in kašlju.

K vsem tem posebnim metodam izdelovanja je dodana še posebna varnost v novi metodi vrhu zavitka "notched tab cellophane" zavoja, ki se kaj lahko odpre s tem, da se drži doli en tab in potegne ven drugega.

In ker se bo dobil ta posebni božični zavoj pri vseh prodajalcih, torej vsi, ki žele poslati Lucky Strike cigarete svojim prijateljem za božično darilo, lahko s tem rešijo uganko premišljevanja pravočasno.

In njih prijateljem s tem napravijo, "Veseli 'LUCKY' Božič!" —(Advertisement.)